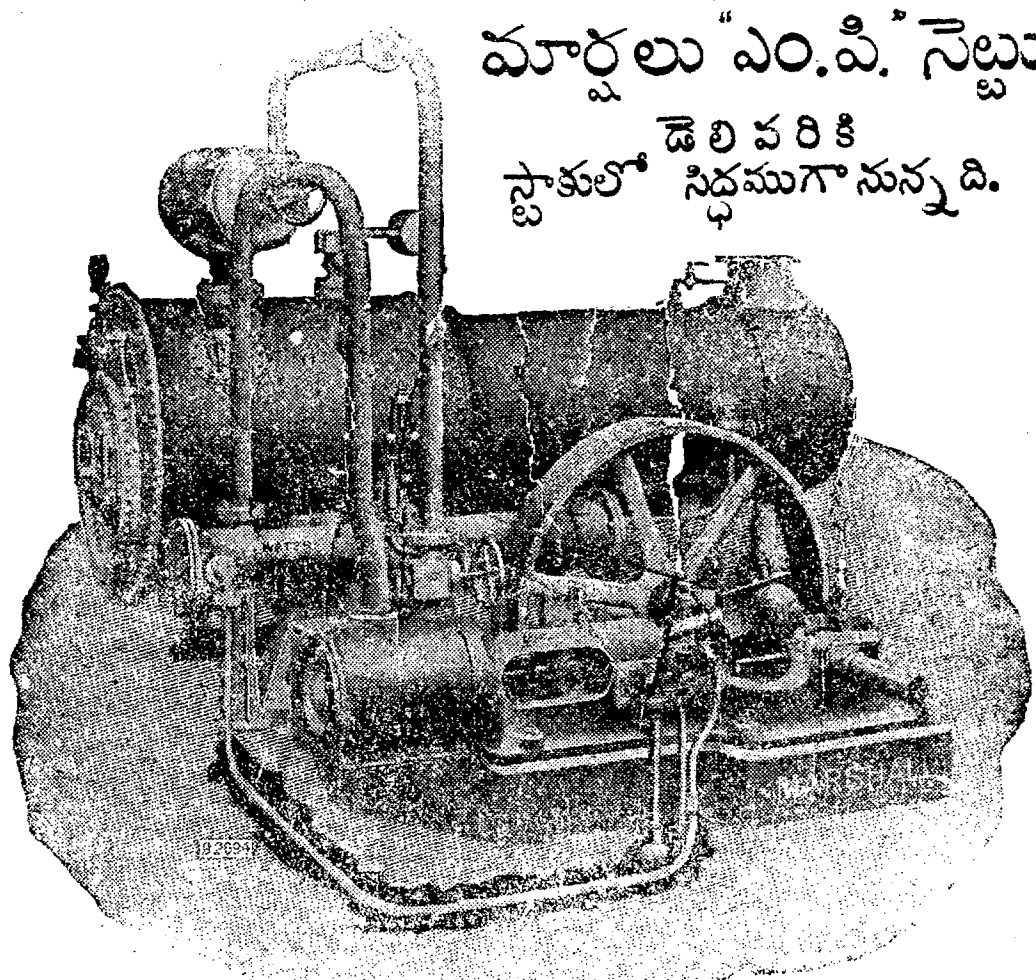

309852

వతి దినము | వ క టిం వ (బడును

7. { డెన్న వట్టణము 1921 వ సం॥రం ఫి బ్ర వరి నెల 26 తేది శనివారము } No. 272
 8 { కా ద్రి నా మి నం వ త్ప ర మా ఖ మా ని బహుళ చ వి తి ర్. } నంచిక 22.9

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు
 డెలివరికి
 స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము
 ఈనాన్నలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర వివిధమైన వ్యాధులను కూడ
 ఈ అమృతాంజనమును వాడి
 వందల మార్లును యెరుగుదురు.
 మొదల రూ 0-10-0 అనాలు.

మోహనీతైలము
 సీసా 1-8 0-12-0.

తామరతైలము
 కబ్బి 1-4 0-6-0

వండ్లపాడి
 కబ్బి 1-4 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
 బొంబాయి . మదరాసు.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ పైపింగు
 మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు
 యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్వలు సన్యు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కాన్ డక్: బెజవాడా, రంజాపూరు. నెం. 9 సెకండు లైను బీచ్. మదరాసు.

(2129) మణిఆయిల్
 అయిల్ గ్యాల్వనిజ్మలైలము (వైజ్ఞానికముం ఉత్పాదము)
 ఈనామకం ఉత్పాదమును తుట్టించి బహిష్కరించు
 ప్రాంతములను బహిష్కరించును. వేరుము, బేయి, కాలు, కండ్లు,
 కటికి గలను ముంకల కాయలను వేడి చేయడము చల్ల చేయడము.
 మూలకేరసలతో బుర్రాంజమును కొవ్వొత్తు ఈ మాత్ర దత్తు
 వల్ల వలెను. వైజ్ఞానిక పద్ధతులతో తయారు చేయబడి యుం
 దును. ఇది మృత్యును నిర్మూలించును. 1808
 వైద్యకాశ్రీ మణిఆయిల్ గోదొండజీ,
 అదింబిగూడ కొవ్వొత్తు, 207, బ్రాడ్వే, మదరాసు

మీ వైద్యునికి
 ప్రైవేటు సోజను అను దివ్యోషధము
 అతిమూలమునకు పేరుబోయినది నది
 యాదు. ఇది మిక్కిలి కాస్త్రాత్మికముగా తయారు
 చేయబడినందున ఈ వ్యాధిగలవారికి మంచిగాలుము.
 దివ్యుడు, మీ వైద్యుని నెలకొని ఉండును.
 అన్ని మందులమధ్యలో దొరకును.

మీ వైద్యునికి
 24-2-21 } మార్వలైలము ఇన్వెన్ట్
 వక్రియగుమాస్తాని సంఘము, నెల్లూరు
 నెల్లూరు ప్రభుత్వ ఈ సంఘాధిపతి వ్యా.
 తమ నెల్లూరు జిల్లా కోర్టు వ్యా ఇబాది యగు రిజిస్టర్
 యాదీశత్య కిరింక యా నిల 27 తేదిని బహుళ చర్మము
 సాయంకాలమున శ్రీ యిత టింగ్లెండ్ వైద్యులగారిది
 యిగాత వక్రియ గుమాస్తాని తయారు అయ్యెను.
 శ్రీమతి మామలూరు తంకెట Road, Madras
 సంకభాతమును సూర్యుడు ను

అమృతాంజనం డిపోవారి డోషధాలయమునందు అమృతాంజనం వైద్యుడు.
 దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక ఇతరము లగు మః
 కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరిన

ఎన్. రంగనాథంశెట్టి అందు బ్రదర్స్, మదరాస్

ఈ అధ్యక్ష గ్రంథములో జరుగిన కారణము, దేశాధ్యక్ష
కాశీరాజుగారు, ఇంగ్లీషు ఇంజనీరుగారు, ముద్రకాశ్రమ
స్థాపకమైనవారు, ఇంగ్లీషులు, అమెరికానాకు చిట్టచేత తమ
దేశమును విజృంభింపజేయుటకు గలవు. ఇంతకార మునందు
మాయములేదనియు, మామిడికాయను నుట్టించును, తీతమును
కూర్చునుకొనిన, కరీములను తమ తమకాయలతో మూలముగొనిన
మూలముల గలవనియును గానియు మనుష్యుల కలాభమును
నిజముగ తెలుపవలసియున్నవనియు అంగీకరించుచున్నది. ఈ కారణ
మును చదివిన అధ్యక్షులమహాశయీగారు తమకు తెలియగలక కారణము
యందునున్నది. ఈ కారణము 4-0-0 మాత్రము. (2118-688)

వరి 1-కి దూ 0-14-0.

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

1.5 0.8-0.

వారిలో రామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
బి.వి. ఎస్. పునక, కన్నులూరి. వ.
అండ్ బ్రదర్స్—వారిలో మదకాన్.

సంరక్షణగృహము.

శ్రుతి అనుబంధములు, అక్షరార్థములు కవిపెట్టడము
నూటి: నూరు తరుక నయమగు ని యాచీతదగలము.

గదూరుని పురాణావ్యాధులకు ఆమోహమైన పాపభయములను
గదూవు కాంచునాశులకు తోడుదరిచి పైకెక్కి శాంతిని చేరు
కొనుటకు విడుదలయింపజేసిన వనముల కలియబడినట్లు.

వనమూలికలు కలగని మాత్రమే రయోగ బోధింపజేసింది.

(రాష్ట్రములో చేయబడినది)			రెవెన్యూ	అ. ప.
కడప జ్యూనియర్ హైస్కూలు	8	దివసములు	4	0
బహుమూల	"	"	4	0
గవీరియ	8	"	4	0
మట్టునంబంధమైక	10	ది	4	0
కూల	"	15	5	0
కడప జూనియర్ హైస్కూలు	"	15	5	8
నవామేనానా	10	"	4	0

అన్ని చోట్లాను వీరంట్లు కావలెను.

ఈ కర్మకర్మ కర్మములు అంగభావముంటే సదానవలెను.

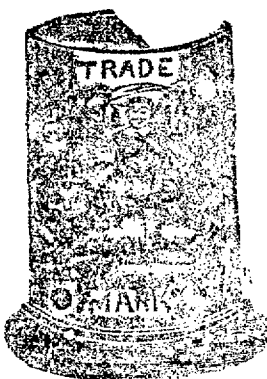
Tele : address M. C. Sen Gupta,
Machisaviour 7, Krishna Das Pal's Lane
2699 Calcutta.

- (1) Peruvian Ague Cure పెరువియన్ ఏజ్యూర్ క్యూర్.
పెరువియన్ యూలికాచే కాయలపై జ్వరనివారణి
- (2) Hamilton Co's Cure for Enlarged Spleen and Liver హామిల్టన్ కంపెనీ వారిచే చేయబడ్డ జ్వరగడ్డలను కరిగించుటకు మందు.
- (3) Gonorrhoea Cure తెఱపువ్యాధి స్వచ్ఛత. తెలుపు వ్యాధినివారణి. నుభరోగతికితప్ప.
- (4) Gleet specific దీర్ఘకాల తెఱపువ్యాధినివారణి లేక దీర్ఘ నుభరోగమునకు మందు లేక తికితప్ప.
- (5) Ringworm Cure కడకుంక, తామరకడ మందు.
- (6) Plasma for the Eye క్షేతాంజునా లేక నయన రక్షణి.
- (7) Constipation Cure నుభవద్దక కాయలకు మందు.
- (8) Best Eucalyptas Oil మేల్తన యుక్తివిటెంక్ బియ్యం.

- (9) Ringworm Ointment తామరలత - మూలామ.
- (10) Dysmenorrhoea Pills నూరికవా తాంబకము
చూడివిదాయ్ మూత్రము. అంబుకానందులకు, దూర
మందుల కడుపునొప్పలకు మూత్రము.
- (11) Women's friend శిశునోకేంక్షణి. నూరికవా ము
పులకు మందు.
- (12) Hamilton & Cos. Universal Tonic హామెల్
అంబుకానందులకు మందులకు చేయబడ్డ రసాయనము.
- (13) Universal Pain Balm సెప్పిసంహారిణి.
- (14) Rehenmatine శిశునొప్పలకు - పై మూలామ.
- (14) Hamilton Coy's Brain Reviver హామెల్
అంబుకానందులకు చేయబడి - మెదడు, నరములకు
చేయబడు - కంఠజేయునట్టి ట్రానిక్.

HAMILTON & Co., Chemists, Druggists & Opticians
No. 10, Sannadhi Street, Villivakkum, P. O. (via) Perambur.

(579) లోక ప్రసిద్ధమైన సారామిసిరి మురళి (1979)

అంతఃసంపత్తికి శూన్యమే మూల పరిణామము.

15 మూలం పట్టికలు చూ. 2-0-0.

ఏజెంట్లుగా కాకుండా పనిచేయవలసి.

తేదీల ఖర్చులు 1-3 0-8-0, 2-3 0-12-0.

డి. మన్నారాల్, డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, నాలామిసిరి డెపో, బెంగళూరు సిటీ.
D. Mannalal, Salmisiri Depot, Bangalore City.

[illegible]

కామినియో ఆయులు (రీజిస్టర్)

[illegible]

... ..

THE

Wm. H. Wood 1-10-00 A. A. Wood 1-10-00

2.12.0 A. S. 40 4 0.12.0 4000.

భాగ్యలక్ష్మి, దేవ లక్ష్మి వంటి వారు.

Died Wren

187, 186, 185, 184, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 138, 137, 136, 135, 134, 133, 132, 131, 130, 129, 128, 127, 126, 125, 124, 123, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 115, 114, 113, 112, 111, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 103, 102, 101, 100, 99, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 87, 86, 85, 84, 83, 82, 81, 80, 79, 78, 77, 76, 75, 74, 73, 72, 71, 70, 69, 68, 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 53, 52, 51, 50, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 35, 34, 33, 32, 31, 30, 29, 28, 27, 26, 25, 24, 23, 22, 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1.

అ భ య మె ర దు న్న ది? (1045)

అయితే రేచా శ్రమ మాన

కలరా, పేగు, ఇతర యెజాజా

ఇత్థాదులకు వేనిగొని భయమువలదు.

వైద్యురత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కా. పూర్వము రేచెరువుననున్న నీరొక్కచుట్టల వ్యాధియును పుగొట్టుటచేత కాక, రాజులచే పడవలెయును.

కలరా నుండులు. కేసు నుండులు. జ్ఞాపయోగా నుండులు.

పద్యము	ప్ర. 1-2-0	పద్యము	ప్ర. 2-2-0		
"	" 0-12-0	"	" 1-6-0	ప్ర. 1-12-0	

అంకం అనేకములు గలవు. వాటికిని-మీకుల భుజములకు వేరేకము. వాటినిను వివేకము.

సంతతి విలాసము: } మనవరము, అయిన దానిని మనము,
మంచిలో, మనరాము. } రే. అచారముగా వీరి, వ. వ. చతురము.

ပုဂံကန်၊ ဗဟိုကန်၊ ပုဂံကန်၊ ဗဟိုကန်

ఉంగరముల బేరము

కొలది మాత్రమే ఉన్నవి

- నెం 497 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. 2 కాంతిల రాళ్లు ఒక ఎట్టరాయి చేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 539 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. రెండు ముత్యములు ఒక ఎట్టరాయి చేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 509 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. 2 ముత్యములు ఒక కెంపుచేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 485 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. మధ్య ఎట్టరాయి, ఇరుప్రక్కలను రెండు ముత్యములు చేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 533 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. ఒక ఎట్టరాయి మాత్రము పెట్టి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 527 ను 12 క్యారెట్లు కెంపు ఉంగరము 2 ముత్యములు, ఒక ఎట్టరాయి చేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 557 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. ఒక ఎట్టరాయిపెట్టి కట్టబడినది: మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 521 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము. ఒక ఎట్టరాయి రెండు ముత్యములు చేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 515 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము రెండు ముత్యములు, ఒక ఎట్టరాయి చేర్చి కట్టబడినది: మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 491 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము, రెండు ముత్యములు, ఒక ఎట్టరాయి చేర్చి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.
- నెం 574 ను 12 క్యారెట్లు బంగారు కెంపు ఉంగరము ఒక పెద్ద ఎట్టరాయిపెట్టి కట్టబడినది. మామూలు ధర 1-కి రూ 15; ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రూ 10.

అడి సన్ ఆండ్ కో., లిమిటెడ్,

మాంటు రోడ్డు, మదరాసు.

Notice.

Contractors invited to submit their tenders for the undermentioned items of work in connection with the construction of a "Reservoir" costing Rupees two lakhs at Bugga, Parlakimedi Estate to the undersigned. Plans and specifications can be had at his office.

10,000 units of earthwork.

1,600 „ of rough stone in mortar.

100 „ of brick archwork in mortar.

300 „ of concrete in mortar.

3,500 „ of dry stone packing.

700 squares of pointing with surki motar.

E. H. Muller,

Estate Engineer,

PARLAKIMEDI

FOR SALE

I. New 24 H. P. Hornsby Oil Engine with fly wheel and extra fly wheel, stove etc complete.....Rs. 6,000

I. Siemens 120 F. C. Protected type compound wound direct current generator No. 6203 damp proof. K. W. 77 Amps 110 Volts at 1330 R.P.M. at full load complete with. Standard slide rails and Pulley with R.R. 10 protected type shunt Regulator No. 94610... Rs. 1,500.

I. 1 Marble switch board 44" X 30" X 1" filled with brackets for wall mounting with back connections etc. and mounted with 1s. 6086 D. P. Knife switch 100 Amp, with the following articles (1) 4s, 6 P D. P. knife's switch 30 Amp, (2) 2s. p. Tubular fuses 100 Amp, (3) 8s. p. Tubular fuses 25 Amp, (4) 1 G. C. type Voltmeter 0-140 volts (5) G. C. Type ammeter 0-10-0 Amp (6) 1s, 8521 S. F. Tumbler switch 5 Amp (7) 1 s. p. round cut out 5 Amp. (8) 1s. 4491 Brackets 6" with holders Rs. 500

Apply for further particulars to the Managers M. R. Mills Daba Gardens Vizagapatam.

2867

అమ్మకమునకు

(A)	బ్లాక్ బ్లాక్ ఫౌంటెన్లము 1-కి 2-7-0, దశక 1-కి రూ 29	
	స్వాక్ ఆర్కివేజ్	4-7-0
	సెట్టి	5-8-0
	వాటర్ మెన్ విడియల్	6-7-0
	సెట్టి	8-8-0

కామెన్స్ కంపెనీ, తిరువల్లిక్కేరి, మద్రాస్.

మదనకామేశ్వరలేవ్యము

యతి మిక్కిలి పిర్యవృద్ధిని, భాగుత్పత్తిని, బలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠుడు. మనము, ఆయుర్వేదము, నిర్వాహక, కుక్ష్యవృద్ధి, అరిమాత్రము, మొదలగువాటిని మరలించి బంధికాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, కామమును, యౌవన సంకోచమును, సంకోచము కలిగించును, 2 దేవులు చూపును 20 సం. దేవుడు 1-4-0 ని. పి. 0-8-0. కోవాపువలెవ్యాము మలబద్ధమును పొగొట్టును. ద 1-కి రూ 10 ని. పి. 0-5. పి. కి. పి. అందుకంపెనీ, ఆయుర్వేదసమాజం.

(2878) పెరిచేపి, నెల్లూరు జిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

నమ్మకము

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును ఇతర వస్తువులును

కామములను తమకు వైకము ఇవ్వబడును

ఉమ్మడి-రామయ్య కెట్టి

గురుసామి కెట్టి కంపెనీ,

28, చైనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

నగలు కామముగాను పూచీతోడను నున్నవలె ధరలకు తయారు చేసి విక్రయించుట మంచులను, కయారున లేనివాటిని అతిశ్రద్ధాగా ఆర్థరుమేరకు తయారు చేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్థరు యిచ్చి నగలు కయారు చేసికొన్నవారి కలన మా నమ్మకము తెలిసికోవచ్చును.

జాబులు

విశేషకలకు సూచన

క. న. ఎన్. యస్. మా, కో. కి. కా. రా. కా. జో. మా, యథార్థవాది, డా. వెం. వి. క్యా. శ్రీయోధిలా పి. రా. ని. బు. రా. రం. ను. యస్. గా. కో. మా. క్. ను. గా. మా. పురవాసి, గు. కి. పి. క. విద్యార్థి, క. సా. తిరుచిది, పి. పా. పా. శ్రీ. నో. రా. పా. కా. అంధ్రీడు, మా. వెం. ప్రి. క్క. ఆచార్య. క. రా. వెం. రా. కి. వెం. కా. కె. రా. గా. చు. అ. పు. క. న. కో. గో. క. జ. క. వెం. మా. క. లా. న. క్రి. ఎం. పి. కం. రా. చం. వి. రా. న. ఆ. పి. చో. ఆ. కా. వెం. చ. భా. పి. మా. అ. పి. వెం. ను. న. కె. భూ. యం. క. మా. మా. అ. రా. ఎ. వెం. కో. క. క. పి. రా. యస్. వి. న. గా. పి. కాత్రి. వి. మా. భ. వెం. ను. బో. వెం. కె. భ. కల్లామిడి పురవాసి—ప్రకటించ బాలము.—ఆంధ్ర కి. నం.

మల్లాది పత్తలింగం నాయకరుగారి ధర్మములు
కాకినాడలో నెలకొల్పబడి యున్న యీ ధర్మముల క్షుభకర మనంజ్యమికరముగ లేనందున, నీ నెల 10 తేదీన కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కలెక్షన్లు వారి కిండ్రి తీర్మానము నానింజి ఉన్నట్టివి బంప నిశ్చయించిరి. "ఉల్లాది పత్తలింగం నాయకరుగారి ధర్మములలో సాహిత్యకారికవిద్యాశాఖలు రెండును నదరు పత్తలింగం నాయకరుగారి మరణకాలము నిబంధనల కనుగుణముగా గాని, 1917 సంవత్సరపు 10 నెం బరు ఆశులవ్యాజ్యములో కాకినాడ నవార్త నేటు కొద్దవారి తీర్మానముననుగుణంగా గాని నడుచుటచే బంపించుటనను, కార్మికశాఖల నింకను స్థాపితక కాలమరణము చేయుటలన నీసాగింత క్రమమున నున్న కనర్లును జాబ్బిలున్నందున, సా హిత్యశాఖయందు మూడవపూరమును స్థాపించుటయొక్కయు, మరణకాలము నిబంధన క్రమమును జడ్జిమెంటు ప్రకారము ఇతర కార్మికశాఖలను ఆవశ్యకముగ నెలకొల్పవలసిన వాధ్యు తను ఉన్నట్టి కార్యములను తెలియబడుచు నీరెండువిషయ ములేగాక మరణకాలమునందును, కొద్ద తీర్మానమును నిరూ పించుటన ఇతరవిషయములందు మూడవ సంవత్సరముగ వారు క్యనవారింజుట కర్తవ్యమని యెంచుచున్నాడు. ది. కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణ్, ప్రెజిడెంట్—"స్వీకరించబడును."

మహా శివ రాత్రి

అయ్యో, శ్రీశైలము, మహానంది, అంధ్రజిత్తులలోని పుణ్యక్షేత్రములు. అపుణ్యస్థలములకు రాకున్న మహాశివరాత్రి వ్యవహారము చేకవేయుటనంపి హిందూ యాత్రికుల అశేషము కన్పిండును. ఈ సంవత్సర మిశ్వరము ముందునెల 7వ తేదీన వచ్చును. మూడుదినము లిష్టములు యాత్రికులకో క్రిక్కిరిసి యుండును హిందూజాతికి వారిని బాలభట సంఘమునకు మహానంది పుణ్యక్షేత్రము నవీరమునంది కాదు. కడతిన నంద ర్నమననే వివిధ స్థలాలభట సమ్మేళన మియ్యూరనే జరిగి నది. ఇట్టి మహాక్షేత్రమున వారిని బాలభటములును, హిందూ బాలభటములు కలిసికలిచేయుటకు నిశ్చయించును. సాంఘిక సేవయొక్కకు కింకరుమింకన రతనమును క్రితకమునూడ దొరకనుట యథార్థము. ఇట్టిస్థలములలో కళాకార మున రించుటచే బాలభటములనూడ పొగొట్టుట కల్గును.

కావున యాంద్రజిత్తులలోని బాలభట చాళ్యము లైతను ఈ పుణ్యక్షేత్రములకు వచ్చి మనకవీరమున్న ఈ జిల్లా ప్రజల కోరికను ముఖం బోధించెదరని నాయకమును. ఈవిషయమై కనిపించుటకు బాలభటచాళ్యములకు ఏవైన తెలిసికొనవలసిన విషయమును నాకు జూచియెను.

కె. హెచ్. వి. యస్. నారాయణం.

సంఖ్యల } బాలభటచాళ్యమును.
24-2-21 } మ్యూన్సిపల్ కలెక్షన్లు ఇచ్చేవ్యక్త.

వకీలుగణముస్తాని సంఘము, నెల్లూరు
నెల్లూరుపుర సాధులు ఈ సంఘకర్తరు వా!
ఈనెల నెల్లూరుజిల్లాకొద్ద వ్యాజ్యాది యను యాత్రికత్వ క్రింత యీ నెల 27 తేదీన జరిగి యిర్పము సాయంకాలమున శ్రీ వెంకటేశ్వరం పర్వముగలది యెగారు కలీలు గుమాస్తాను చేయమ. అద్యక్షులతో శ్రీమతి మామలూరు కేంకరి at Road, Madras సంభాషణను గుర్చియు ను

రాజసిమీద వన్నెకట్టుటకు శిఫారసు రిటరను
తయారు చేయుట, ఆడే వణ పెటిషనులు,
అప్పీలు పెటిషనులు, మొరొరిజిషన్లు, మున్నగు
వాని విషయమై యావత్తు సంచాయిషీ, సలహా
వగైరా ఎక్కువ ఖర్చుకాకుండా యివ్వబడును.

Central Swadeshi Stores. Mount Road, Madras

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చందా వివరాలు

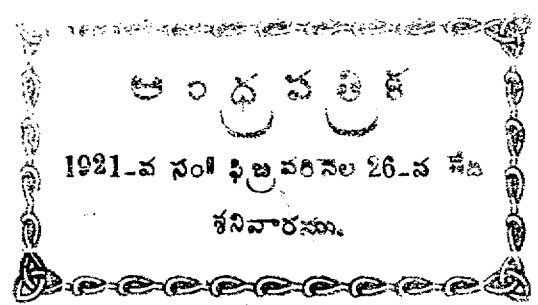
మార్చి మొదటి తేది నుండియును నీ క్రింది విధమున చందాలు వసూలు చేయబడును.

	చెన్నపురికి	బయటికి
సంకల్పర చందా	రూ 20 0 0 రూ 24 0 0	
అర్ధ సంవత్సరము	10 0 0	12 0 0
మాడుమాసములు	5 4 0	6 4 0
మాసమునకు	1 12 0	2 2 0
వారపత్రిక సం॥ 1-కి	4 0 0	4 0 0
సంకల్పరాది సంచిక;		
సంకల్పర చందాదారులకు	1 0 0	1 0 0
ఇతరులకు		2 0 0

ముందు అర్ధ సం॥ ర చందాదార్లకున్న యీ రేట్లు ననుసరించి యుండును.

కాగితముల ధరలు సామానుల ధరలు జీతములు వివరముగ పెరిగినవి. ప్రచురణ విషయములు పెరుగుచున్నవి. రయిల్వేపార్కులు చార్జీలున్న హెచ్చయినవి. ఈ సందర్భము లందు క్షత్రిక నిర్వహణము దుస్థరముగ నున్నది. సాధనాంతరము లేక చందాలను హెచ్చించినను ఆంధ్ర దేశ భాషాభిమానులు క్షత్రిక నెప్పటివలె నాదరించి పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

ఉద్యమ తత్వార్థము

“సహాయ నిరాకరణోద్యమము, ప్రచారము మూలమున వ్యాపించుచున్నది. బ్రిటీషు వారును భారతీయులను కలసి, ఈ యుద్యమమును ప్రచారము చేసే నెదుర్కొనవలయును. సహాయ నిరాకరణోద్యమము ప్రజల యిబ్బందులను చేయుతగ నైకొనుచో, వానిని సాధ్యమగునంత వరకు నివారించుట మనవిధి.”

రాజప్రతినిధియగు ఛెలమ్మిపర్తిప్రభువు కలకత్తాలో నుపన్యసించుచు, పై ప్రసంగము గావించెను. నూతనోద్యమ స్వభావమును రాజప్రతినిధి గుర్తింపగలిగెను. సహాయనిరాకరణోద్యమము కేవల ధర్మబద్ధమయినది. దానిని బాహుబలముచే నెదుర్కొనుటకు వీలులేదు. ఎదుర్కొనుచో, అది మరింత వికసించును గాని అడగిపోనేరదు. అధికారులు కొందరు ప్రాతనిర్బంధ పద్ధతుల నుపయోగించి ఉద్యమవ్యాప్తి నడగింప జూచుచున్నారు. పర్యవసానము వారు అనుకొనిన దానికన్న విరుద్ధముగ జరుగుచున్నది. నిశ్శబ్దముగనున్న కేరళ దేశమున, యాకుబుహుస్సేను ప్రభృతుల నిర్బంధమువలన, నూతనోద్యమ మతిత్వరితముగ వ్యాప్తి గాంచినది. న్యాయవాదులు తమ పదవులకు రాజీనామానిచ్చి, ఉద్యమ ప్రచారకులుగ పని చేయుచున్నారు. నూతన నాయకు లనేకులు బయలుదేరుచున్నారు. మహమ్మదీయ ప్రపంచమున, నూతన సంఘటనము కలిగినది. ఇటులనే దండనపద్ధతుల నవలంబించిన చోటులనెల్ల, ప్రజలలో ప్రబోధ మధికముగ గలుగుచున్నది. ఈ పద్ధతుల ప్రయోజన రాహిత్యమును రాజప్రతినిధి

గ్రహించినటుల గనుపించుచున్నది. నూతనోద్యమ సంజేతము వ్యాపించిన చోటులనెల్ల, దురభిమాన పూరితులుగానివా రెల్లకు దానిని శిరసావహించుచున్నారు. ప్రచారమువలన, ఉద్యమమేల వ్యాపింపవలయును? దానియందు సత్యముండుటచేతనే. ధర్మ మిమిడి యుండుటచేతనే. అట్టి యుద్యమమును, ప్రచారము చేతనే నెదుర్కొనవలెనుగాని, తదితర సాధనములు పనికిరావని, రాజప్రతినిధి చెలిపెను.

సత్య ధర్మములపై నాధారపడియున్న యుద్యమము నెదుర్కొనుటకు, ప్రత్యర్థులు సత్య ధర్మములనే ఆధారము జేసికొనినగాని లాభములేదు. అధర్మము ధర్మమును జయింపజాలదు. అసత్యము సత్యమును జయింపజాలదు. హింస అహింసను జయింపజాలదు. ధర్మసాధనములతో నిరువాగుల వారును పోరాడుచో, ధర్మమునకు విజయము గలుగును. అందుచే సహాయ నిరాకరణోద్యమమును పాలకులు ధర్మచింతతో నెదుర్కొనుచో, పాలకులును పాలితులును ధర్మబద్ధులగుదురు. వారి కప్పుడు ఎడతెగని సఖ్యమేర్పడును. సహాయ నిరాకరణోద్యమము, ప్రత్యర్థుల కేమాత్రము హింస గలిగింపక, వారిని పూతచరితుల గావించుటకును, ఉద్యమావలంబకులను పవిత్రపంతుల జేయుటకును తోడ్పడును. సహాయ నిరాకరణోద్యమము జయము గాంచలేదని, రాజప్రతినిధిగారు నుడివి యుండిరి. ఇందువిషయమై వీరెంతయు పొరబడిరి. సహాయనిరాకరణము అపజయము గాంచుటకు వీలులేదు. రాజప్రతినిధి గారి యుపన్యాసమే, ఉద్యమ విజయమునకు ప్రబల తార్కాణము. బాహుబలమే, పరిపాలనమునకు మూలాధారమని కొంతకాలము క్రిందట నుడివిన చెలమ్మిపర్తిప్రభువు, హేతువును హేతువుచేతను. ప్రచారమును ప్రచారముచేతను నెదుర్కొనవలెనని, నేడు బలుకుట, నూతనోద్యమవిజయఫలితము గాక వేరేమగును? శాసనసభలోనికి, ముఖ్యులనేకులు ప్రవేశింపలేదనియు, వారి సహాయ మున్నచో శాసనసభలు విశేషప్రయోజనకరములుగ నుండెడివనియు, రాజప్రతినిధిగారు విచారించుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారి విచారము, నూతనోద్యమ విజయమునకు మరియొక నిదర్శనముగాదా? ఇంతకన్నను నెక్కుడు విజయ హేతువు ఇంకొకటి గనుపించుచున్నది. ప్రజల యిబ్బందులను, సహాయ నిరాకరణోద్యమము చేయూతగ నైకొనునెడల, వానిని నివారించుటయే, తమ విధియని రాజప్రతినిధిగారు బలికిరి. ఉద్యమము జనించుటకు మూలహేతువు లెవ్వయో కనుగొని, వానిని పోగొట్టుట యవసరమని, సహాయ నిరాకరణావలంబు లింతకాలము నుండియు చెలువుచున్న విషయమునే రాజప్రతినిధియు బలపరచెను. అంతియగాని ప్రజల యిబ్బందులను తీర్చక, వారిని మరింత పీడింపుమని కోరి యుండలేదు.

నూతనోద్యమ విజయమునకు రాజప్రతినిధి యుపన్యాసమునే ముఖ్యాధారముగ నైకొనవచ్చును. ఉద్యమ తత్వార్థమును వీరు గ్రహించిరి. ఆ సిద్ధాంతమున కనుకూలముగ, రాజప్రతినిధి గారు ప్రవర్తించుచో, ఉద్యమావశ్యకత తొలగి పోయెడిదే. కాని పైన పేర్కొనబడిన సిద్ధాంతమును వారాచరణలో బెట్టియుండలేదు. పంజాబు సమస్య విషయమై న్యాయము జరుపుటకు బూని యుండలేదు. శాసనసభా ప్రతినిధులిందు కవకాశ మొసగినను, ఆ యవకాశము నైకొనబడలేదు. స్వరాజ్యస్థాపనము విషయమై కాంగ్రెసు మహాసభ చెలిపిన కోర్కె సఫలము గావించబడియుండ

లేదు. కిలాఫాత్ సమస్య విషయమై మహమ్మదీయుల కోర్కెను, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారికి చెలిపి, తమధర్మమును నెఱవేర్చియుంటిమని, రాజప్రతినిధి సూచించెను. ఇంతమాత్రముచే రాజప్రతినిధి ధర్మము ముగియలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రజలతో నైకత్వ బాంధవలెను. వారి కష్టములు తమ కష్టములుగను, వారి సుఖము తమ సుఖముగను భావించవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భావించిరా? భావించినయెడల, హిందూ దేశపు కోర్కెలు నెఱవేరక, ఇక్కడ నుండి నైస్వమును బయటకు పంపమనిగాని, ఇతర సహాయము నాంగ్ల దేశమునకు గావించమనిగాని, గట్టిగ చెలిపిరా? అధి నివేశ రాజ్యములలోని ప్రజల కేమయిన నష్టముగలిగి, దానిని మాతృదేశము నివాంపనియెడల, అక్కడి ప్రభుత్వము లూరకొనునా? మాతృదేశము తన విధిని నెఱవేర్చునటుల బలవంతపెట్టవా? ఇంగ్లండుదేశము నాతీరుననే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బలవంతపెట్టవలెనని, భారతీయు లాశించియున్నారు. ఆ పని జరుగనందుననే, స్వరాజ్య మవసరమని, వారు ఉద్ఘోషించుచున్నారు. అందుచే ప్రజల విజ్ఞాపనములను ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు పంపి మిన్నకుండి సంతమాత్రమున లాభములేదు. ప్రజలతో పాటు తామును, తగిన ప్రాతినిధ్యుల నవలంబించుట, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ధర్మమని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు.

రాజప్రతినిధి నూతనోద్యమ సిద్ధాంతమును తెలిపినను, దాని నాచరణయందు బెట్టనందున, దేశములోని అశాంతి తగ్గక మరింతగ వ్యాపించుచున్నది. ఇంకను రాజప్రతినిధిగారిని ప్రాతవాస నలు పూర్తిగ విడనాడలేదని, వారి యుపన్యాసము తేటపరుచుచున్నది. వారవలంబించిన విధానము అపజయముగాంచి, అరాజకము సంభవించుచో, బాధ్యతగల వారందరును శాంతిస్థాపనమునకు తోడ్పడి, అరాజకము నడచివేయవలయునని, రాజప్రతినిధి గోరుచున్నాడు. ప్రజల వాంఛలను సఫలపరుచునపుడు, అరాజకమునకు చోటులుండును? సహాయ నిరాకరణోద్యమము దౌర్జన్యమున కవకాశము లేకుండ జేయుటకే, కృషిసలుపుచున్నది. దౌర్జన్యము ఉద్బవించినయెడల, ఉద్యమము అపజయము గాంచక తప్పదు. దేశములో అల్లరుల కడము లేకుండుటకు, ప్రభుత్వమువారికన్న ప్రజలెక్కుడు ఆతురము జూపుచున్నారు. అల్లరులు కలిగినచో, ప్రభుత్వమువారి కన్న ప్రజలెక్కుడు నష్టపడుదు రనుటకు సందియములేదు. ఈసంగతిని, రాజప్రతినిధి తిన్నగ గుర్తించినటుల గనుపింపదు. మద్రాసు గవర్నరుగ వల్లింగుడను ప్రభువుగారి సత్యమును గ్రహింపకుండుటచేతనే, మద్రాసు ఇంజనీరింగు కాలేజిలో నుపన్యసించుచు గాంధీ మహాత్మునిగూర్చి ఇటుల నుడివి యుండిరి.

“కొన్ని వారముల క్రిందట, బొంబయిలో నాతో మిగుల చెలిమిగ నుండిన గాంధీగారు, కన్నాటుప్రభువున కొక బహిరంగ లేఖను వ్రాయుచు, మద్రాసు గవర్నరు గారినిగూర్చి కొన్ని పంక్తులను వ్రాసెను. ఈగనయినను బుద్ధి పూర్వకముగ హింసించని సరళస్వభావుడనని, నన్నుగూర్చి లభిప్రాయ మొసగెను. ఈ తీరున, నేను గాంధీనిగూర్చి తిరిగి ప్రశంసించలేనందులకు చింతించుచున్నాను. ఏలనన, గాంధీయు ఆతని స్నేహితులును ప్రభుత్వ పాతకాలల నన్నిటిని విడచి పెట్టుడని విద్యార్థులకు జేసెడి బోధనము, సఫలమగునని, దేశమునకు మితిలేని నష్టమును కావించగలదు.”

ఇంతవరకును పాలకులు పాలితుల హృదయమును గ్రహించజాలకున్నారు. వారు స్వార్థదృష్టితో నీ సమస్యను వీక్షించుచున్నంతవరకు, సత్యము గోచరించుట దుర్లభమగును. కాని, సహాయ నిరాకరణోద్యమము, పాలకుల దృక్పథమును మెల్లమెల్లన మార్చుచున్నది. వారిని ధర్మపథము వంకకు మరల్చుచున్నది. పాలితుల తోడ్పాటు తమకు ముఖ్యవసరమని వారు గ్రహించుచున్నారు. "రాజప్రతినిధి, ఎంత ప్రసిద్ధపురుషుడయినను, ఎంతటి సమర్థుడయినను, మీ విశ్వాసమును, తోడ్పాటును లేనిది తన విధిని నెఱవేర్చజాలడు" అని ఛలమ్మపర్థుగారు జెప్పిన వాక్యములలో గొప్ప సత్య మిమిడియున్నదనుటకు సందియము లేదు. ప్రజల విశ్వాసమును చూరగొని, వారి తోడ్పాటును గైకొన గలిగినపుడే, పరిపాలనము జయప్రదముగ కొనసాగును. ఏ పరిపాలనమయినను, బాహుబలము నాధారముజేసికొనజాలదు. సైన్యములు, మరఫీరంగులు, వాయువిమానములవలన, పరిపాలనము కొనసాగదని, గాంధీ మహాత్ముడు పలుమారులు జెప్పియున్నాడు. ఛలమ్మపర్థు ప్రభువుగారు ఆ సత్యమునే తిరిగి వక్తాజించియున్నారు. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు మూలసూత్రమేమి? బ్రిటీషు పరిపాలనము ప్రజల తోడ్పాటు చేతను, వారి విశ్వాసమువలనను, అవిచ్ఛిన్నముగ కొనసాగుచున్నది. ఈ సంగతిని, సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు మొదలగు అధికారులు మరచి, బాహుబలమే పాలనమునకు మూలధారమని తలచి, దానిని విరివిగ ప్రయోగింపసాగిరి. అధికారులతో పాటు, ప్రజలును బాహుబల సిద్ధాంతమునే నమ్ముకొన జొచ్చిరి. ఇటుల ఉభయులును నిజమును మరుచుటచే, రానురాను నిర్బంధవిధానము ప్రబల జొచ్చెను. పాలకులకును, పాలితులకును ఎడబాటు విశేషముగ గలిగెను. ఉభయులను మోహమావహించి యున్నటుల గాంధీ మహాత్ముడు కనిపెట్టి, దానిని పారద్రోలుటకు ప్రయత్నించెను. నిజము నెఱుకవరచి, ఉభయులను సన్మార్గ ప్రవర్తకుల గావించుటయే గాంధీ యుద్దేశము.

గాంధీకి పాలకులపై ద్వేషములేదు. ప్రపంచములో నెవరిపైగాని ద్వేషములేదు. సత్యము మరుగై, అధర్మము ప్రబలియున్నపుడు, సత్యమును బయల్పరుచుటకు తీవ్రప్రతిక్రియల నవలంబింపవలసివచ్చును. అట్టి పనికి గాంధీ బూనుకొని యున్నాడు. ఆతను విధించిన నియమములు పాలకులకేకాక, ప్రజలకు గూడ కంటకములుగనున్నవి. మీ పౌరబాటును కనుగొనుడు. బాహుబలము మిమ్ము పరిపాలింపు చున్నదను సంగతి నిజముగాదని తెలిసికొనుడు. మీ తోడ్పాటువైనను, మీ విశ్వాసము పైనను, బ్రిటీషుపరిపాలన మార్థరపడి యున్నది. అందుచే మీరు తోడ్పాటును నిరాకరించు నెడల, సత్యమవుడు పాలకులకు గోచరించును. పాలకులు దారికి వచ్చి మీ కోర్కెలను సఫలపరచెదరని గాంధీ మహాత్ముడు ప్రజలకు బోధించెను. ఇక పాలకులకేమి బోధించెను? మీరు బాహుబలమును నమ్ముకొనకుడు. దాని సహాయమువలన మీరు పాలించుచున్నారనుట, భ్రమ ప్రమాదజనితము. నిజమేమనిన, ప్రజలసహకార విశ్వాసములే మీ పరిపాలనమునకు నిజమయిన బునాదులు. ఆ సత్యమును గ్రహించి ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపుడు, అని పాలకులకు బోధించెను. పర్యవసాన మేమయినది? ప్రజలు తమ తోడ్పాటును నిరాకరించి, రాజ్యాంగమునకు నిజమగు బునాది ఎద్దియో కనుగొనిరి. వారి నావహించిన మోహమిప్పుడు తొలగి పోవుచున్నది. పాలకులు గూడ సత్యమును

గ్రహించుచున్నారు. ఇందుకు రాజప్రతినిధిగారి వాక్యములే తార్కాణములు. ప్రజల విశ్వాసము, సహకారములను సంపాదించినగాని, ఏ రాజప్రతినిధియు తన ధర్మమును నెఱవేర్చజాలదని, ఛలమ్మపర్థు గ్రహించెను. పాలక పాలిత పరస్పర సహకారము మూలముననే, రాజ్యాంగము కొనసాగునని ఉభయులకును తెలిసివచ్చెను. సత్యము నీ తీరున ప్రత్యక్షముగ గోచరింప జేసినందులకు, గాంధీమహాత్ముడు ఎల్లర కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములకు బాత్రుడు. ప్రజలాలెనుజేసిన మహోపకారమును గుర్తించ గలిగిరి. అధికారులెవరు ఆతని సత్ప్రయత్నములను నిరసించుచున్నను, ఆతని సిద్ధాంతములను పరోక్షముగ నవలంబించుచున్నారు. నేడుగాకున్న మరి కొంతకాలమునకయినను, బ్రిటీషుదేశము గాంధీజేసిన మేలునకు కృతజ్ఞత సూచింపకమానదు. ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగి పోవలయుననిన, పాలకులు సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించినంతమాత్రమున లాభముండదు. వానిని వెంటనే ఆచరణలో జెట్టుట యవసరము. ప్రజలయినను, త్యాగవ్రతము నవలంబింపక, శుష్కవాగాదంబరముతో కాలము గడుపుచుండినయెడల త్వరలో గమ్యస్థానము జేరజాలదు. ధర్మమునే చేయుతగ గైకొని, అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించి, కార్యమును సాధించుచో, ప్రజల లక్ష్యము వెంటనే సిద్ధించును. అప్పుడు పాలకులును పాలితులును ధర్మవేదికపై నాసీనులగుట తటస్థించును. సహాయనిరాకరణవశ్యకత దొలగి పోయి, ధర్మబద్ధమగు సహకారము ఉభయుల మధ్య ప్రబలును. పర్యవసాన మేమగును? గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పినటుల, సింహమును, మేకపిల్లయు కలసి పరుండును. అట్టి దివ్యసందర్శనము నాసింపనివారెవరు?

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

సంస్కరణముల మూలమున, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము దేశమునకు జేకూరెనని, మితవాదు లిది వర తెలుగెత్తి చాటుచుండిరి. న్యూయిండియా పత్రికయు, బి సెంటు గారును, ఈలాభమును జూపించి, జాతీయవాదుల ప్రతిపాదనములను నిరసించుచుండెను. సంస్కరణ శాసనమునందు, ఈవిషయము సూచింపబడలేదు జాయింట్ కమిటీ వారుమాత్రము, ఈవిషయమై సలహా నొసంగిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శికి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములను వీటో జేయవచ్చును కాని, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమువిషయమై జేయవచ్చుటకు శాసనసభయు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఏకీభవించుచో, ప్రభుత్వకార్యదర్శి సామాన్యముగ జోక్యము కలుగజేసి కొనసాగదనియు, సామ్రాజ్యపు అంతర్జాతీయ సంబంధములను సంక్షేపించుటకు మాత్రము ఆతను జోక్యము కలుగజేసికొనుననియు, జాయింట్ కమిటీవారు సూచించిరి. ఈనూచన విషయమై మేము వెనుక వ్రాయుచు, బ్రిటీషుదేశ లాభమునకును హిందూదేశ లాభమునకును సంఘర్షణము గలిగినపుడు, శాసనసభ తీర్మానముతో ప్రభుత్వమువా రేకీభవించుట సంభవింపదనియు, ఒక వేళ ఏకీభవించినను అంతర్జాతీయ సంబంధమునకు భంగము కలుగునను మిషతో ప్రభుత్వకార్యదర్శి ఆ ఏర్పాటును త్రోసిపుచ్చుననియు, దెలిసియుంటిమి. అందుచే జాయింట్ కమిటీవారి సలహా ప్రయోజనకారిగాదని మాయుద్దేశము. మాయూహ సామ్రాజ్య శాసనసభలో లల్లూభాయి శ్యామల్ దాసుగారి తీర్మానముపై

జరిగిన చర్చ మూలమున మరింత బలపడుచున్నది. శాసనసభవారి అభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము నిమ్మనుమని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిని గోరవలయునని, శ్యామలుదాసుగారి తీర్మానము గోరుచున్నది. దీని యర్థమేమి? హిందూదేశ ప్రజల ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య నిర్ణయాధికారముండవలయును. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి వారి ఏర్పాటులతో జోక్యము కలుగజేసికొనరాదు. కాలనీల సాధ్యక్యమును, జాయింట్ కమిటీవారు సూచించియుండిరి. కాలనీలకు సంపూర్ణ మగు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము గలదు. శ్యామలదాసుగారి తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరింపక, ప్రజాభిప్రాయానుగుణ్యముగ ననుమాటలను తీసివైచి, ఇండియా ప్రభుత్వ శాసనమునకు లోబడి ఆనుమాటలను జేర్చి, ఆ సవరణతో గూడిన తీర్మానము నంగీకరించిరి. శ్యామలదాసుగారి సవరణ కంగీకరింపలేదు. ఏలనన, నీ సవరణవలన తీర్మానోపయోగ మసలే తొలగిపోయినది. స్వరాజ్యమున్నగాని, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము చేసారదని రానురాను స్పష్టమగుచున్నది. ప్రస్తుత సంస్కరణములు నేతిబీరకాయ మంటిపని తేలుటలేదా?

రాటములు

రాటములచే స్వరాజ్యము వచ్చునాయని, గా. కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయకుగా రొక సభలో పరిహసించిరి. దాస్యజీవనమువలన, చేకూరున కాబోలు!

మహాశివరాత్రి పుణ్యదినము.

స్వ రాజ్యోద్ధయము
గుంటూరు, ఫి.బి.వరి 26:

గుంటూరు కాలిగను కార్యదర్శిగారి దగ్గరకుండి ఇట్ల కలితా ర్రదర్శి. మార్చి 7-వ తేది శివరాత్రి పుణ్యదినముగాడు అనురావతీజ్యోతి కోటప్పగొండలోను సహాయరాజు బాపయ్య గూర్జుయు స్వరాజ్యమును సూర్యయు ఉపన్యాసములిచ్చుటకు ఏర్పాటులు జేయబడుచున్నవి. గుంటూరు జిల్లాలోని బాపయ్యలు, శివ స్వామి కుటుంబీకులు తొమ్మిది రోజు తేదిలోగా శివరాత్రి యాగి వ్రతాశంసా 1 తుది నయజేసి చూడవలయును. పిలవ స్వ రాజ్య నిధి భవన ప్రాంత రేయకల యును. సహాయరాజుగారి కుటుంబము గంధీవ్రతలను జేయవలెను. కార్యదర్శిగారు కొందా కె. టప్పయ్య కుటుంబముగారి దగ్గరకు త్రుతపాండి స్వరాజ్యనిధికి ఉద్యమశ్యాకరణమునకు, వాతీయదర్శకు భవనములను చేయవలెను. గుంటూరు కట్టణముం దనేకమా డీలవ రెట్టెవర. (శంశ్రీవార్త)

కుంజుబు శాసనసభ.

లాహోరు, ఫి.బి.వరి 25:— నిష్కటికము అయ్యక సరస్సు నదీతీరములను గురించి రాజేంద్ర శాఖు గారు ఒక తీర్మానము నువహించిరి. చెడుగంటునెత్త అతిర్మా సహమీద తీరమును చర్చ జరిగినది. అధికారులు, అధికార తరులనేకులు మాట్లాడిరి. తీర్మానమును వోటుల దెట్టగా, 55 నుడు సభ్యులు అనుమతి జూపిరి. 18 నుడు సభ్యులు వ్యతిరేకములర హించిరి. కాబట్టి తీర్మానము 160 ముడిగి. సభ సోమవారమునాడు తిరిగి సమావేశమగును.

డాక్టర హెచ్. డబ్. గో.గారు తీర్మానసభలో సివిల్ మారెజిట్రేషన్ ప్రజాకే పెట్టెవర

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి, ఫి.బి.వరి 25:— అయ్యకయ కట్టియొడ తీరమునుచర్చ జరగుచున్నది. వ్యయము తగ్గించుటకు సభ్యుల నేకమాగ్ధములు సూచించిరి. కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సంఖ్య మూడుతుండి నాలుగుజేయుట అవసరమని మరెవర, ఇటీవల ఉన్నతోద్యోగీయుల జీతములను హెచ్చించుట వ్యయమును అధికము జేయవని సభ్యులలో న నెలలు ఆక్షేపించిరి. రేజీ నకు కూడ చర్చ జరగును.

విప్లవం దుస్థితి.

(గ్రీకువుడొకడు తమకు తమకు.)

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—(ఫ్రాన్సువేళములోని ఉత్తమ శాస్త్రవేత్త అన్వేషకులగు, మాస్టర్మ్యాన్ గారిని సంబంధించి వని నిర్ణయించును కామస్స నభిలాష చెప్పి సంబంధం వారి హాజరే గ్రీకువుడొకడు తమకు తమకు. మాస్టర్మ్యాన్ గారి సంకలనమును ఒక లెఖనం తాను చదివినట్లును, అంతే తర్వాత మాస్టర్మ్యాన్ గారి కేలాటి సంబంధం లేదని తాను ప్రకటించినట్లును, గ్రీకువుడొకడు చెప్పి.

విప్లవం పోలీసువారు.

విప్లవం పోలీసువారికి సహాయము చేస్తున్న బలములతో కొంతమంది దొంగతనములు చేసినందుకై వారి అధికారియగు (కోలెయర్ గారు వారి ఉద్యోగముల నంత తీసివేసి. బూర్జువా సేవారి వారికి తిరిగి విధానముల బంపెను. అంతట (కోలెయర్ గారును, సహాయకారి ఒకడను రాజీనామా ఇచ్చిరి. వారి రాజీనామా అంగీకరించబడినది.

కారణము

అందఱు, ఫిబ్రవరి 24:—కమాండంటు (కాలెయర్ గారు పోలీసువారి పట్టు అనుమతము అని చెప్పినట్లు పట్టి వారితో తాము కేంద్రించుట యొక్క గాదని చెప్పి తమ వనిత రాజీనామా యంత్రములతో (ప్రాసీ వంటిది.

బెల్జియము ఋణములు

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—బెల్జియము ఇతరదేశముల కియ్యలసిన 8,48,445 వేల ఫ్రాంకులలో 1,71,780 వేల ఫ్రాంకులను క్రొత్తావ్వలముల 1 మాత్రము ఇయ్యవలయును.

మెక్సికోలో 40 వేల మంది రైల్వేకార్మికులు సమైక్య కట్టడ రకభేదముతో మెక్సికో క్రమశిక్షణావారు క్రమశిక్షణలలో ప్రారంభమైనందులకు బెల్జియన్ రైల్వేలకు తమ సహాయము చేసినట్లుగా వారు.

నవ్వవరివారములు.

విశ్రాంతి.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—నవ్వవరివారముల కలెక్షను వారి నితర క్రమము (బెల్జియన్ సామ్రాజ్యమువారి కియ్యవలసిన పోషక 2542 మిలియనులను, బహుశా కియ్యవలసిన మొత్తము 882 మిలియనులను పోషించునంది ఒక వార్త తెలుపుచున్నది.

శ్యామలాక్షియు కర్తవ్యము నగు యెడ్విన్ డెస్టిగారిని వారికా కార్యకర్తగా నియమించిట్లు వాసింగుటకు వార్త తెలుపుచున్నది.

ఇండియా నైపుణ్యము.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—హంస్వేదక గార్డియన్ పత్రిక, బ్రిటన్ సనకభావ యండియాలోని నైపుణ్యమునై యండియా క్రమశిక్షణావారికి అధికార మండలమని వేసి: తీర్మానమును బలపరచుచు, యండియాలో మితవాదులు యండియాలోని నైపుణ్యములకు ఉపయోగములగునని అదియే మంచి కద్దతి యని చెప్పుచుటకు చిహ్నించుచు వ్రాయుచున్నది. ఇంతే గాక శాస్త్రవేత్త ఇండియా (క్రమశిక్షణావారి నైపుణ్య భిక్షులకు భరించదగిన తెలియజేయుట కోరుచున్నది.

బ్రిటిషు ప్రతివాదపరము.

(తమనీక పత్రిక.)

అందఱు, ఫిబ్రవరి 16:—ప్రతివాదపరము యెడ్విన్ గా తేకనాయకును నూలుకడదవారును నేరగాంధీకు వని లేక నవమూలన కాంట్రాక్టులకు ఒకప్పుడునులే కొనువారలు ఆ నవమూలను నేరముగాను మంజూరు నంది తెలియుచున్నది. ఇండియానుంచిగూడ నుకట్ట అర్థముచుచున్నది. కలకత్తానుంచి కొంతవరకు నడ్డలకు తెప్పించుచున్నాడు. కొద్దిరోజులలోనే కర్తవ్యము వాగువడ వచ్చు నని కర్తవ్యులు తెలుపుచున్నాడు.

వర్తమాన కర్తవ్యము.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—హంస్వేదక కామస్స వేంబులలోని యండియా తరపు కార్యకర్తావక సంఘమువారు యండియాలో కర్తవ్యవేది గూర్చి యొక తీర్మానమును చేయుచు యండియా కర్తవ్యులు రూపాయి రెండు పిల్లింగులకు కర్తవ్య యంజనపుడు కార్యకర్తలసిన దెబ్బ యాయలేదని నిశ్చించుచున్నాడు. ఇది మంచిదిగాదు. ఇందులకు కర్తవ్యము కర్తవ్యము వచ్చును. ఇండియా కర్తవ్య కర్తవ్యములను వీరే చూపుచున్నాని యాదినయమై కొంత నిరాశమును చూపించుచు కామస్స వేంబులవారికి చెప్పలేదన్నాడు.

జనవార వర్తకము.

(తమనీక పత్రిక.)

అందఱు, ఫిబ్రవరి 16:—దండిలో జనవారవని సాగుటలేదు. మంచివారయే లేదట. ఇప్పుడు నూలుకడదవారులకు అత్యంత వనిత తగినవార మాత్రమున్నది. కావున కర్తవ్య చాలవచ్చును వచ్చును.

మార్గింగముధరలు

సి. యం. గజేంద్రపత్రిక.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 16:—మార్గింగము, అమెరికా కర్తవ్య పంజెముల 5, 10, 15, 25 నిలలు చార్జీ చేసినది యెప్పుడు వర్తక పోలీసులెవరును ప్రాయము అందులకు తన యనమ్మతిని తెలుపుచు 5 నిలలు చాలవని ప్రాయమున్నాడు.

పార్లమెంటులో భారతదేశచర్య

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—కామస్సనభలో రెవ్వి నెంట్లు దల్లియు నడ్డలగారు రూపాయలొక్క నిలువకు నిరూపించుటకు గోరిరి. వానివలన బ్రిటిషుదేశములో మరల ఇండియాను వర్తకము మొదలిడెదనని చెప్పిరి. మంజూరుగాక కర్తవ్య కర్తవ్యము గతకర్తవ్యములో నిలువ 48 కోట్లరూపాయలే యని యు చాల వచ్చునుగ నన్నదనియు 1919 వ సంవత్సరములో 125 కోట్ల రూపాయలు నిలువ అమెరికానుగ నుండెననియు చెప్పిరి. క్రమశిక్షణావారు యా దినయమై ఆలోచించుచు వచ్చుననియు యండియా మారకముచున్నా గట్టికి చేయుట వలన నేమియు లాభముండదనియు చెప్పిరి. ఇప్పుడు యంత నవకలది యందుటకు కారణములు (కమంజ మంతరిమిద నున్నది. ఇట్టి మారకపు అవకతక (ఫ్రాంట్ మున్నగు మారకములతో గూడ నున్నది.

యెవరు నేరములలోని 5 వ భాగములలోని చెప్పబడిన యండియాలోని నైపుణ్యముల స్థితినిగూర్చిన సలహాల సంగీకరించుటగునని తీర్మానముల ర్వలోనే బయల్పడునని మంజూరుగాక కర్తవ్యములొకటి (కర్తవ్య కర్తవ్యము.

వర్షియాలో కానకు క్రమశిక్షణ

(తమనీక పత్రిక.)

అందఱు, ఫిబ్రవరి 22:—రీవాభానగారు అంగ్లేషుల యనుసంధి నిపుణులుగా ఒప్పుకొనవని యనుచున్నాడు. తనసంక్షయమై నూరనైపుణ్య మండలమనియు కాబ్రోహులకు తనకు నెడలగొట్టుక తనయు మీ యభిప్రాయము. ఈ రోజున మంత్రుల క్రమశిక్షణావారికి జరుగును.

వి. యం. యస్. ఉద్యోగులు.

కామస్సనభలో రూపాయలొక్క గారు వి. యం. యస్. ఉద్యోగులకు నేరము క్రమశిక్షణ లేదనియు, వారు చాల మీస స్థితిలో నున్నారనియు చెప్పగా, మంజూరుగాక గిన్ను గారిని కొన్ని యదావారం తిప్పుని కోరి వి. యం. యస్. ఉద్యోగుల నియమములో నేమియు నికర్తవ్యముల చేపని చెప్పిరి.

టెహిరను, ఫిబ్రవరి 21:—రీవాభాన గర్తవ్య గారి నాయకత్వము (కొండ 3000 మంది గల కానకునైపుణ్యము, కామస్సనుంచి టెహిరనుకర్తవ్యమున కర్తవ్య నిరాధునియగు కట్టణము వాగమించుకొనిరి.

కర్తవ్యకర్తవ్య సంస్థలమును మిహివాదకర్తవ్య కర్తవ్య బ్రిటిషు క్రమశిక్షణ లేదగూర్చగా రీవాభానగారు టెహిరనులో మిలిటరీ క్రమశిక్షణ స్థాపించవలెననియు, కర్తవ్యము బోల్లి విక్రమ బాహుండి కర్తవ్యకర్తవ్యము చెప్పెను. కొద్దిగా తీధిలో యుద్ధములగును. ఇప్పుడు టెహిరనులో కాంతముగ నేయున్నది. బహుశా మూడివేయబడెను. నూరనైపుణ్యము వారికి నితరములలో నేమియు నిరాధములేను.

2 వ రమలకొండకు వైద్యులతోను వైద్యులతోను పురమందు అమెరికా వానిదే దగు రెవ్వి నెంట్లు లాగ్గునగారిని ఒకజలాను తేయ భిక్షుడు కావించెను. బోకియోకట్టలములో ఒకమూర్తిని కొద్దిచా రకనిని విచారణ చేసి కట్టించబడెద కడలికట్టిరి

ఈ భిక్షుడు తన అధికారిల ఆజ్ఞాకారము క్రమశిక్షణ ననియు, ఇట్లు చేసినందుకు ఇతనిని, ఇతని యజమానులకు కూడ కట్టించినట్లును, ఇందుకు కొంత నవ్వవరివార మిచ్చుటకు నిర్ణయముగా నున్నట్లును జనానైపుణ్యమువారు సంయక్తరాష్ట్రముల క్రమశిక్షణావారికి ప్రాసీరి.

శ్రీలయొక్కయు, కేతులయొక్కయు మాట్లలకు రక్షించుటకు వాసు నెలలో జనానైపుణ్యము వారికి సహాయము చేసెదరు.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 25:—వర్షియానుంచి పోలీసులకు వచ్చిన కంటివార్తలను టెహిరనులో కాంతముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. కానకులకు భవమును మరల పంపివెట్టిరి. ఇదివరకు మంత్రులుగా నున్నవారిని అరెస్టు చేసిరి. ఈవిషయం గల తమను క్రమశిక్షణ గారించెదమనియు బోల్లి విక్రమము దూషించెదమనియు ననుచున్నాడు. వీరిలో భాగము బ్రిటిషు వారిపై నేరములను లేదు.

మెసపొటేమియా మాండేలు.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—మెసపొటేమియా మాన్యు గు మాండేలుల క్రమశిక్షణ గూర్చిన క్రమశిక్షణ క్రమశిక్షణ కర్తవ్యము బోసనలాగాడు తేదినయమై బ్రిటిషు, మిక్సియం దలి క్రమశిక్షణలకు రాజీనామించినయొ, వాతీనమిక్సి-కర పిన్ మరలుల క్రమశిక్షణలకు ననియు, యిది యెన్నియు మారక సంధి యొక్క యంత్రకర్తవ్య కర్తవ్యము మూడి యనియు, యేమైన మార్పులు కావలసి యున్నవో పార్లమెంటువారు చేసెదననియు, ఫ్రెంచివారు తమ యెప్పుడవారము మాండేలు మరలులకు క్రమశిక్షణ రనియు చెప్పిరి.

బ్రిటిషు ఆయుధ్యయవట్టి.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—విభుకులకొండ కోటి పాశులును, కట్టికొండ ముందు ఇచ్చినది 10 లక్షలును పోన 1920 ఫి సంవత్సరం ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనండియు 21 వ సంవత్సరం ఫ్రెబరి 19 వ తేదీనరకును వచ్చులనై వచ్చిన అమెరికాభిములు కొకములో చేసినది 19 కోట్ల 10 లక్షలని కేంద్రకేళ గారు ప్రకటించిరి.

ఇండియాలో మూరకము.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—కామస్సనభలో ఇంటకు ఇం మీయలు మారకములగునని (కర్తవ్య కర్తవ్య కర్తవ్యము బోసనలాగాడు కలనదేశముల రక్షణదేశముల విషయములలో సాధ్యమైనంతవరకు వారి క్రమశిక్షణావారు పాశునియములలో మారకపుభేదము కలనేయుట లేదని చెప్పిరి. ఇది కలనరాష్ట్రముల వారి కిరర కేళములవారిలో లాభకరమగు మారకము లేట్ల న్నువో కర్తవ్యము.

బార్లియా - బోల్లివిక్కులు

అందఱు, ఫిబ్రవరి 24:—బోల్లి విక్కుల వాడవలన 20 వ తేదీన వారుపట్టుకొనిన 2000 మంది వైద్యులను నవ్వమును న్ను బార్లియా క్రమశిక్షణావారు కొలచున్నారని కంటివార్త వలన తెలియుచున్నది. బ్రిటిషులో అపాయమును లేదు.

అందఱు మహానభ

కురుక్షా పోలీసుభక్తులు.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:—కురుక్షా (పాశునికర్తవ్యములవారి కిద్దరిని తీర్చి పోషించుచున్నది. ఎవరికాదు తాములొక్క క్రమశిక్షణల ముకొనుచున్నాడు. తేదీ జవాదుల పోలీసుభక్తులు నాయకులకు బేకినపాదు లేగాకాంప్రానినీవీల క్రమశిక్షణావారికి గ్రీకువారికిని లొంగవలయున్నాడు. కర్తవ్యకర్తవ్య సలహాకర్తవ్య. గ్రీకువారినిగూర్చి కాంపెనయను గారెరపున యాభక్తులనుంచి వచ్చి కంటివార్తలకు నమనోత్కృత్యులగు లై యున్నాడు. ఇందుకై రోజువారలసిన కాన్సరెన్సు ఆలశక్తి మాయెను.

వారి యాయుధంతులకును పీకభయము విచ్చేసిరి. నభి మరనటికనమునకై మార్పులడెను.

బూర్జువా పాశుగారును డెకర్నామిలేగారును పోలీసు కర్తవ్యములలో కాంతివర్తకుల దెప్పిరియు వారినినెకర్తవ్య సంధియెట్లుమార్పులనై తెలుపుకావ్యనించినయిని కంటివార్త వలన తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషువారలు కురుక్షా క్రమశిక్షణలను పీర్లు నమును యప్పుడు ఆలోచించివెప్పచుటలకు వారి నిరత్యమాలై యున్నాడు. జర్మనుక్రమశిక్షణలగుడ నిల్లేయొకను ఆలోచన భాగములలో నేయున్నాడు. పీర్లనివారమువారు అందఱు చేరెదరు. బ్రిటిషువారలు గ్రీకులకు అంగ్లేరామిడికి వాడివెదలుటకు అంగీకరించినను ఫ్రెంచి, యటాళియను మిలిటరీ నిర్ణయ లిండల క:గీరించరు. ఇటాళియనుల కేమిల్ట్రులతో మరలుల నేర్పరచుకొను మనుచున్నాడు. ఫ్రెంచివారు కురుక్షా వాతీయ స్థానములలో తాత్కాలిక సంధి చేసికొనునని కోరుచున్నాడు. అప్పుడు మిక్సియం దలివారు గ్రీకులకును కురుక్షాకు తమ మధ్యకర్తవ్యముగ నుండి పనిచేసెదరు.

యం. వెసిడెలాను గారు.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 24:—వీర కొద్దిరోజులలోనే గ్రీకులకు సహాయసంధి వలన గలిగిన లాభముల నిలువబెట్టుకొను సహాయములగునని యం. కాలాగోరొపొలనుగారితో నమనోచన చేసెదరు.

రౌ ద్రినం||రం మాఖ|| బ క, శనివారము

మధురములగు నాంధ్ర కవితలు *

- (1) పొల్లాడ దంపిది లియ్యం - వేలు -
బుట్టగానే పెద్దకయ్యం -
బొల్లి నామాటలే నెయ్యం - వెలుపు
బుట్టిన, యారకే వియ్యం -
తత్వమయ్య పరతత్వం
- (2) పడుగురు నడిచింది దాకీ - పాడి
మొదవులు మేకింది పూకీ -
వదలకా కొలిచింది మారీ - మొగ
నానికీ లొంగింది నారీ -
తత్వమయ్య పరతత్వం
- (3) వానీ గల్గినదే యల్లా - నెల
వాడిగల్గినదే మల్లా -
వేసిరియ్యనిదే విల్లా - తురిసి -
వెలసినదియే వానజల్లా -
తత్వం పరం
- (4) ఆకలు గలిగింది పూరు - అందు
కోసమే పుట్టింది పోరు -
మీసముగల్గింది తీరు - వ్రేలి
మీదను మొలచింది గోరు -
తత్వం పరం
- (5) చొక్కమైన శరీకడమూ - తన
పుక్కిట నిమిడిందే విడమూ -
మిక్కిలి యెండిందే వడమూ - బులు
వెక్కిందేకద కడురు పిడమూ -
తత్వం పరం
- (6) మొదవులు గల్గిందే పాడి - శత్రు
మదమణించినదియే వాడి -
తుదురుగా నిల్చిందే మేడి - పాలు
గుడిసిన తల్లియే చూడి -
తత్వం పరం
- (7) మొలచుట్టు గట్టిందే బట్ట - వడి
మొలచినయదే విత్తుకట్ట -
తలమీద నిమిడిందే చుట్ట - దాని
పై నెల్లినదే పెద్దబుట్ట -
తత్వం పరం
- (8) ఇంటిముందటిది దొడ్డి - దాని
పెంటు మొలచినది గడ్డి -
గంటకట్టినది యెడ్డి - వెలుగు
కంటికాని యది గ్రుడ్డి -
తత్వం పరం
- (9) కొత్తగా మోకింది ముండ - దాని
మత్తుకనున్నది దండ -
మెత్తంగా కొట్టిన గుండ - వైన
మెత్తినదే గోడయండ -
తత్వం పరం
- (10) మదలు కొన్నదే పెద్దదున్నా - మారు -
మనలినదే పందిగున్నా -
మొదవుల పాలకే వెన్నా - తుద
మొదలు గల్గినదే నున్నా -
తత్వం పరం
- (11) జిట్టిమడుగులోది చల్లా - శేత
పట్టినదే కెదురు పుల్లా -
పుట్టినదే పసిపిల్లా - గోడ -
చెట్టినదే యచ్చ వెల్లా -
తత్వం పరం

- (12) రెండో నడుమదే నంది - మొద్దు
పిల్లలగన్నాది పంది
దండగల్గినది బొంది - వడ్డు
దంపినదే పెద్దకుంది -
తత్వం పరం
- (13) కానుగొడ్డుకు రూకబంద - కొల
కానిది మోపును నింద -
పూసినదే పూలపంద - నీయ
పోసిలే నిల్చిందే చింద -
తత్వం పరం
- (14) వానీ కెక్కినది బొంద - కాల
వ్రాసివాడి గిలుకుటంద
కానివాడి కలంబంద - వేళ
తప్పుక వాల్చిందేసంద -
తత్వం పరం
- (15) కొలమాలి యన్నదే బూద - వైన
గుండనిదే వెను ...
... ..
... ..
తత్వం పరం
- (16) గోకితేనే వచ్చుతేట - తాను
కూరుచున్నదియే నూ పీట -
ఏకము కలయది మాట - వి
వేకము గలయది పాట -
తత్వం పరం
- (17) మంచము మీది దే రంకు - ఏ
మతియున్న వచ్చేదే జంకు -
ఎంచగలయదియే చూ నుంకు - ఈ
హించగలిగినది బొంకు -
తత్వం పరం
- (18) చూడగలిగినవికండ్లు - తన
చుట్టునున్నవి యన్ని యిండ్లు -
వాడని యవి పూలచెండ్లు - లిగు
వైనయవియే పాలిండ్లు -
తత్వం పరం
- (19) అవు దూకొన్నదే దొంక - తగు
రంటినయది యాను బంక -
మెలికవారిది వంక - వైని
మిట్టిపడిన యది వంక -
తత్వం పరం
- (20) చంకలో నున్నది బొమ్మ - ఆ
చంకనాకైన వాడే ముమ్మ -
ఇంకనొక్కటుంది మోమ్మ - తల
చెల్లిన యది యగుతుమ్మ -
తత్వమయ్య పరతత్వం
నిజవాసులకును రక్షకత్వం.

* విజ్ఞప్తి:— మధుర్యమునఁగాని, మార్దవ్యమునఁగాని, సాటిలేదని పేరు గాంచిన మన యాంధ్రసారస్వతమునఁ గల గేయవాఙ్మయ మింతవఱకును, గ్రంథస్థము కాకుండుటయను, వాఙ్మయవిమర్శకులు ఆ భాగమును తల పెట్టకుండుటయను నిజమునకు గొప్ప లోపమనకతప్పదు. ప్రకృతము మన ప్రాచీన వాఙ్మయమునఁగల గేయములను పైపేరుతో నిందుక్రమముగా బ్రకటింపబూనితిమి. పాఠకమహాశయ లిందలి గుణములను గ్రహింపవేరదము—సంపాదకుఁడు.

భట్ట శ్రీ కుమారిలస్వామి

మీమాంసాసూత్రీ శాఖర భాష్య

వ్యాఖ్యానము.

(విద్యాశేఖర)

వ్యాకరణమునకు కాస్త్రవ్యుత్పత్తి.

పూర్వకము.

అవుతయ్యా, శబ్దార్థము లోకమునల్ల నిధిస్తున్నప్పటికీ భర్తృమణిలకు కాస్త్రము ప్రయోగింపబడుచు వచ్చును. కాస్త్రవిహితమైనదే భర్తృసాధనముగా అందులేనూ అట్లు కాదు. అనువక్త శబ్దవిస్తృతి. ఇక్కడ నియమమునకు విరుద్ధమేలేదు. శబ్దకాస్త్రము వేసి నియమించి వచ్చునట్లే ఏక్కడ ప్రాప్తి అనియతముగా ఉన్నదో అక్కడ కాస్త్రము నియమము చెప్పగలదు. అయితే శబ్దకమోగము నిర్ణయముగా ఉన్నదే అనియతముగాలేదు. కనుక నియమము లేకుండునను అనునట్లేదు. దేనికి అన్వయము అప్రాప్తికలదో, అలాగా పిక్కపైకా ప్రాప్తిలేదో, అందుకప్పుడు కాస్త్రము ఏమీ నియమము చెప్పదు. మీమత్కారము వ్యక్త భార్యధతులకు గావ్యాకర్షణమును ప్రయోగప్రాప్తియే లేదు గనుక కాస్త్రయమును అవసరము గాదు. మీమత్కారము వాటి ప్రయోగము నిర్ణయముగా ఉన్నది గనుక కాస్త్రము ఏమీ నియమము చెప్పకుండునను పరిశేషము. ఉభయ మతియందును వైశిష్ట్యకారము కాస్త్రయమును అనువక్త మగుచున్నది. పోనీ! కాస్త్రము నియమము లేకుండునను వేరేమాట పిక్కపైకొంద మనుకొండి ఏవిధమైన నియమము లేకుండునను సాధుకృతులనే ఉత్తయోగించవలె ననియో! ఎవ్వరూ సాధుకృతులను ఉత్తయోగించుచునే ఉండవలె ననియో! మొదటినియమము నుద్దేశముగాను ఎందుకల్లనంటే అసాధుకృతులను ప్రకృతియేను. అధికంతమునకాని అసాధుకృతులను ఎవరూ ప్రయోగించును. కనుక అనియతము నియమముకొంద తెల్లగాదు. ఇంక రెండవనియమము ఎవ్వరూ సాధుకృతులను ఉత్తయోగమునే వుండవలెంటే కాస్త్రముగా ఉంక మోగొనవలెను, నిద్రపోనూలేదు నిప్పున్నా, మాపున్నా, లేచినా, నిద్ర కాల సర్వాకర్షణములను సాధుకృతులను ఉత్తయోగమునే వుండవలెనను వచ్చుంది. (ఈ నియమముకంటే ముఖ్యము పీదారమైనది మతియే కట్టించునా!) కనుక రెండవనియమము దోషప్రతిపాదక మగుచున్నది. అయితే సాధుసాధుకృతులు ఏ భాగమును బోధిస్తున్నప్పుడు, అసాధుకృతుల ప్రయోగించవలె సాధుకృతులనే ప్రయోగించవలెనను అని కాస్త్రయమునకు అవకాశము కలుగుచున్నది గాని మీమత్కారము అసాధుకృతులకు అధికమేలే దానికి ప్రయోగ సర్వాకర్షణిది! కనుక “వ-చకం చ సభాధిక్యే” అన్నవిధిత సాధుకృతులను అసాధుకృతులపేరకాని కావాలను. అసాధుకృతులకు వ్రేయోగమేలేపోతే నిషేధ మెట్లు కలుగియ? (ప్రస్తుతము వ్రాయుటకే వ్యాకరణముగాని పాటకుటకు వ్యాకరణము అవసరము కాదని వైయాకరణుల భిన్నాభిప్రాయము మెట్టిది? గాదు మాట్లాడుటలేదు, పుస్తకములు వ్రాయుటకును పిక్కపే విధమున వ్యాకరణము ఉత్తయోగము నని మన పూర్వులకు తమ. గ్రంథకర్తలతోనే సారస్వతము వ్యాకరణమున ఉత్తయించును.)

ప్రమాదముకల్ల (అభావముకల్ల కన్నమాట) అక్కడ సాధుకృతులను అసాధుకృతులుగా ఉద్వేగించున గనుక మనుచేయుట అవసరమంటారు! అది తగినాదు. నందు మనకు గల అనుభవము. పటియోగింప గాని 24. is of the prisoners is entirely

జంఘాలకాశ్రీ (వాసినలేఖన జదివెదను. సాక్షి జంఘాలకు సమస్తా ములు.

“నిన్న రాత్రి సర్కసుకుంపెనీలోని చిత్రముల జూడఁ గోయితిని. ఆ సంఘాధిపతి బహు బలాధ్యుడు. గుండెలపైఁ బెద్ద చాఁ పటాతిబంధలను బెట్టించుకొని సమ్మెటలచేఁ గొట్టిం చుకొన్నాఁడు. పెద్దగొలుసును ద్రెంపిసాఁడు. పండ్లతోఁ బెద్ద బరువులనుబట్టిలేవడిసినాఁడు. ఇంక నెన్నియో యాచ్యుతములగు తినులనుజేసినాఁడు. అన్నిటికంటె వింతయేమనగా తుదకొక్క యాపస్యా స మిచ్చినాఁడు. దాని సారమిది. బుద్ధుడు ప్రేమ మతమును బోధించి భారతీయజాతి నంతను బాడుచేసినాఁడు. తనహింస కూడదని చెప్పుట యతనితత్వ. ఆ మతమున ననే కుటు చేరి మాంసాహారమును మానివై చిరి. ఆందుచే దుర్బలులై శాకుమరహితులై భయస్వభావులై భారతీయులు పాడై పోయిరి. బుద్ధమతము మనఖండమునుండి పోయినను, పూర్వా చారము లింకను మనల బాధించుచునే యున్నవి. వారువీరనక

నకుండున కానిని నాలుకాశ్రువులై నా తల్పయోగమునండి మరల్చి తేవు. (ఉవా. “వస్తున్నాడు” అనే ఉచ్చారణనుండి యెక్కిని ఏకాశ్రువు మరల్చుటచే) అర్థాధికానందు అసాధుబ్రతులను కొండలు పుయోగిస్తున్నాడ గనుకనియ మును చేయవలెందరా? అట్లుచెప్పి నీలలేదు. అతఁడెవల ను కడలికి కొండలు, కొండలెవల కడలికి కొండలు, అర్థాధికా నముచేయడము. నీటి కన్నటి ఎవరు నియమును చేయడము? అసాధుబ్రతులచేత ఎవరైనా అధిపాక్షము తెలిపితే తెలక నియ్యింపి కాటిని కంటిపైకలగ్నింప, అధికములక్రింద తెక్కుకట్టుకొండము ... క్షుణ్ణుల సాధ్యసాధక, తత్ఫలము అవ్యక్తమయ్యెనుగావు కనుక నీటి నంగతి తడములో లేదు. తడములముకాని వ్యాకరణము ధర్మనియమముకొల కని యెట్లుచెప్పుటచు! వ్యాకరణము కాశ్రువుకాదు కనుక శ్వముగాని నియమము చెప్పలేదు.

వ్యాకరణము పాఠశాలయము.

తడమునకత వ్యాకరణమునక శ్వరంతరి పొందా న్నయితేను. ఎందుకల్లనంటే వ్యాకరణము పురమకృతము. పాఠశాలయమైన వ్యాకరణము అపాఠశాలయమైన తడము వలె ఎట్లు పురమము కాగలదు? ఎక్కడనైనను నత పాఠ శాలయ వచనముకల్ల ఇది ఆ పురమని అధిపాక్షము అని తెలియనేగాని అతడత్యధుని ఎట్లంగీకరింతును? కనుక వ్యాక రణము కర్తృభిషాక్షుల కృతావసరమున ఉపయోగముననే కాని క్షుణ్ణుల సాధ్యసాధునిభాగమున తెలుకలదు. వ్యాక రణకార్యమున గోచరింపజేసే స్వర్యంతరము మఱియొకటి లేదు. ఉపయోగము విషయములందు స్వరీ మాటలభూత మైన కృతిని అనుమానముచేత ఊహించుటలు స్వర్యంత రాభారములేని వ్యాకరణమునందలి సాధ్యసాధుతక కృతిని అనుమానింకలేము. మనువు, గౌరముడు, వసిష్ఠుడు, మొదలైన ఋషులు రచించిన ధర్మకాశ్రువులు సాధారణముగా నమా నార్థమునే బోధిస్తున్నవి. పరస్పరము నిరోధములేనట్టి ఆశ్చర్య తివాక్యముల పొందానయిదు దృఢపడుచున్నది. ఇట్టి స్వరీ వ్యాకరణముల మూలకృతులను అనుమానించుట ముగరము! వ్యాకరణము మన్యాయుల చెప్పేఅర్థమును బోధించదు, కనుక కాటికి కలతములకృతిని అనుమానించుటకవలెలేదు. అంతే వ్యాకరణమును రచించినవారనేక లున్నార. పాణిన్యాది వ్యాకరణాచార్యులు భిన్నభిన్నముగా అధిపాక్షముజేసిరి. అందున చెప్పినది ఈయనకావంటే, ఈయనచెప్పినది మూడవ ఆచార్యుడు కాదన్నాడు. ఎవరు చెప్పినది నత్యధుని మనము నమ్మకలే? ఎవరిది నత్యధుని యెట్లు నిశ్చయించగలము? నీని కేమి పురమము? పాణిని చెప్పినది వరదశివారంటే, వర దశి చెప్పినది వరదశి కాదన్నాడు. ఇందులో జేసిని నిశ్చ నింకము.

శ్లో. యది సాధుభిరేతేతి నా సాధో రక్షింకరః
నియంత్రావీత్యంతేత మానేదోమః క్రితజ్యోతే
పరస్పరేణాచార్యా విగితవచనాః స్థితాః
తామరీకా ర్థికభాష్యేషు కింతకృత్యాభ్యుపగతామ్
దేవి వ్యాకరణాదీనాం జేదత్యేన స్వరంతరికా
సాధికవృత్తేర్న సానేతస్యా కృతానతా.

యందలుకూడ మాంసమును భుజించి, దేహములను బలసంపన్నములుగఁ బొందువంతములుగఁ జేసికొని భారతవీరులని పించుకొనుట యావశ్యకము. భరతఖండము నుద్ధరింపవలసిన వారలు మీరే! కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగ నాతండి యభిప్రాయము తెల్లదించినాఁడు. ఆతఁడుపన్యాసమునకు కాంతిఁజెప్ప గనే సభవారందఱు మహానందమునఁ గరతాళధ్వను లిచ్చిరి.

“అందువై నేనుఁ గొంత చెప్పవలసి యుండునని తలంచి నేనేమైన మాటలాడ వచ్చునా? యని సంఘాధిపతి నడిగితిని. మాటలాడుటకేమున్నది? ఎవ్వరును మాటలాడఁ దగదు. ఇది పురధనముకాదు; పతనమందెరముకాదు గ్రంథాలయముకాదు; సర్కసుపాక! ఇది యాపస్యాసములకుఁ దగినతావుకాదని యాతఁడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. మీరేల యాపస్యనించితే రని నేనడిగితిని. నాసారంపాకలో నా యిష్టానుసార మొనర్చున నన్నధిక్షేపించుటకు మీకేమి యధికారమున్న దని యాతఁడు బదులుచెప్పెను. బుద్ధదేవు నధిక్షేపించుటకు మీకున్న యధికారమే మిచ్చుధిక్షేపించుటకు నాకున్నది. మీసారంపాకలో మీసారంపనులెన్ని చేసికొననను మాకేమియు నభ్యంతరము లేదు. కాని భరతఖండమునుగూర్చి, భారతీయులఁగూర్చి మీరే మోచెప్పితిరి. కావునఁబుణ్యరక్షమున భారతీయులలో నొక్కడనుగ నేను మీకుఁ బ్రత్యుత్తరమియవలసినచ్చినదని నేనంటిని. అంతనా సంఘాధిపతి, మిగుల వినుఁగుఁడలతో ఏమిచెప్ప దునో చెప్పవచ్చును! మీ కేమియునుగూర్చి చెప్పినను మీకుఁ బనికిరాకపోయినప్పు డెవ్వఁడేమి చేయును” అని పలికెను. అంతనేను సంఘాధిపతి నిలవఁబడిన యెత్తగు స్థలమునకుఁ జొంపి యిట్లంటినిః—

“సోదరులారా! ఈ సంఘాధిపతి యీరాత్రిచేసిన చిత్రచర్యలన్నియు నేనునుగాంచి మీవలెనే మహానందభరితుండైతిని. అధికబల ప్రదర్శనము చూపఱుల కద్భుతతన కము కాకపోదు. నిర్భీరుల ప్రదర్శనమే యాశ్చర్యకరముగు నప్పుడు-సజీవబల ప్రదర్శనము కాకపోవునా? రైలుజండ్లలోఁ బ్రాణమేమైననున్నదా? నీటియావిరి బలముతప్ప మఱేదియు లేక! దుర్భరముగు భాటితో-ధూమకేటము వచ్చువప్పుడు మిగులవింతగా నుండకమానదు. సమద్ర తరంగములు తెల్లని నురుగుతో నడగొండలవలెఁ దీరమును జేరునప్పుడు విచిత్రమైన యనుభవము కలుగక తప్పదు. ఇంతవల కేటపాకాయగట్టిగఁ గ్రేలునప్పుడు విలక్షణమైన యబ్బురము గలుగకపోదు. ఇట్టి వన్నియు నిష్ఠబల ప్రదర్శనములు. సజీవబల ప్రదర్శనమనఁగా మనసంఘాధిపతీచేసినచ ర్యాసమానమునంటిని. ఇచ్చటికే క్రికఁ ప్రాణమున్నది. ప్రాణము వెనుక మనస్సున్నది. దానివెనుక యాత్మ యున్నది. కేవలము మొండితోపుకాదు. గ్రుడ్డిపోక కాదు. సంకల్పము ప్రయత్నము నుత్సాహమునిండున్నవి. కాని లేకపోలేదు. కాని, విశేషమలవాటుమీఁద జరుగుచున్నది. క్రొత్తగాఁ జూచువారికి యాశ్చర్యముగాఁగొందకమానదు. ఇట్టి బలాభ్యు లిప్పుడెందలో యున్నార. ప్రత్యున్నత పాక కాలలో నొక్కరిద్దఱున్నారు. ప్రతి గ్రామమందు నొక్కఁ డున్నాఁడు. ఉయ్యాలగొలుసులు ద్రెంపి పిల్లలనేద్దించి, గడ్డ పొరలునంచి కాపుసానేద్దించి, చాపకాటాపగులఁగొట్టి చాకివాండ నేద్దించి, డబ్బుదండుగతో-నిద్రదండుగతో- నూరివారి నేద్దించి, కొండలు పీరు లిటు నిరాఘాటముగాఁ జనిచేయుచునే యున్నారు. చదువులోఁబడుగు-సర్కసులోఁ బిడుగు. ఇట్టివారితేవులంటె మాతేవుల నెక్కువమంద్రియు న్నారు. వారిలో వ్యక్తమాంసాహార లగు బ్రాహ్మణులలోనే యెక్కువమంది యున్నారు. ఇంతమాత్రమున విశేష మేమియు లేదు. ఇది మగతనమునకు అక్షణమని మగవారుచేవేషముగా నాత్యధుకు లానర్హుకొన నక్కఱలేదు. వైవారందఱు కూడ నిట్లే యాచరింపవలయునని యాపస్యాసము లక్కఱలేదు. ఇంత వల కేట! మాసత్యపురమునకు సమాపముననున్న యొక గ్రామ ములో, నొక్క బ్రాహ్మణుఁడు తన పడమటియా పైకట్టిన మునఁ బాలు సరిగనియక పోవునరికి, దాని నాల్కాకల్లను గట్ట కట్టి పడునాలుగడుగుల యెత్తైన వీధి గోడమీఁదినుండి దాని నావల పాటవై చెను. ఆతని తమ్ముఁడొక్కసారి ‘హాన్’ అని కాకిని బెదరింపగా నది గిలగిల దిగి పెండ్రుకలన్నియు నూడి క్రిందఁబడి చచ్చెను.

అబలని యన్ని జాతులలోను బ్రసిద్ధికెక్కిన యాఁడువాం ద్రుకూడ నిట్టిపనులను నునాయాసముగాఁ జేయుచున్నారు. 1818 సంవత్సరము ‘బర్త్రామో’ సం త లో నెట్టెం బరు నాలుగవలేదని యూరపు ఖం డ ము నం దంతులను నద్విలియబల సంపన్నయగు ‘గోబర్డు’ అను పేరుగల్గకాంతా కిరీమణి, దేహబలముతో సంబంధించిన యత్యధుక చర్య

లను బ్రదర్శించెను. అయినడుగుల పొడుగు, మూఁదడుగుల వెడలపు గల యొక పెద్దబల్లమీఁద దగ్గఱగాఁ గూరుచుండుట కవకాశమున్న జనులతోఁగూడ, నాబల్లను దంతులతోనామె నులుపుగా లేవనెత్తెను. ఒక్కొక్కటి 50 పౌనుల యెత్తుగఱ 30 బరువులను—అనగా మొత్తముమీద 2016 పౌనుల బరువు నామె యొక్కసారిగా నతిమాత్ముముగా పరసాహాయ్యలేక మైన లేకుండ నెత్తి కొంతసేపు విలవఁబడి, వానినొడలు దులు పుకొనినట్లు విదబ్బుకొనెను. 840 పెద్దబల్లగుల పీపానెత్తెను. 400 పౌనులుగల పెద్దదాగటినికడుపుమీఁదఁబెట్టుకొని నాల్కా సమ్మెటలతోఁ గొట్టించుకొనెను. ఆకాగటినే తనతలవెండ్రు కలకు గట్టినేల మీదనుండి వైకెత్తి విలాపార్థముగా నూపెను. కుర్చీవెనుక కాలిని పుడ్లతోఁ బట్టుకొని వైకెత్తి తన తలపైని పది యడుగుల యెత్తువఱకుఁ బోవునట్లు పండ్ల బలిమిచేదానిని విసరివై చెను. రెండుటన్నుల బరువుగల తన ప్రయాణపుబండి, సారధి బుద్ధిలోపమున మట్టిలోఁ జక్రముల యిరుగువలకు దిగిపోయి, చిక్కుకొనగా-బండిగుట్టుములు దానిని లాగలేక యాఁగిపోయినప్పుడు ఆమె యటకువచ్చి యాయాస లేక మైనఁ జూచినట్లుగపడకుండ నికరుల సాహాయ్యమును లేకమైన బొందకుండ, నాబండిని మట్టిలోనుండి యూడఁబెట్టికి యావల నున్న మంచినేలను బెట్టెను-ఇంతపని చేయలేకున్నను నిందు లోఁ గొంతభాగముగు పనితైనఁ జేయువారు నారీమణులలో నెందరో యున్నారు. అబలలగు వారే యింత వింత పనులు చేయుచుండగా-మగతనమని-పొరువమని-ప్రజ్ఞయని-వెట్టికెట్టి మాటలాడుకొనుచు-నింక మీసానుదడి చెవుకొనుచు - మెద ల్లు దగిలింజికొని - అమ్మలు విరుచుకొని - యేమొగములఁ బెట్టుకొని మీరు తిరుగుచున్నార? ఇంక నాలస్యమొనర్పక, గునపములను గొడ్డళ్లను గూలివాండ్రకిడు. గొలుసులను ద్రా క్కను జంటిపిల్లలున్న బీదవాండ్రకిడు. చాపాటా బండలను జాకిరేవులలోఁ బాటవేయుఁడు. సర్కసు గుట్టుములు జెటకా బండ్రుక గట్టునెడల గిలగిల తిరుగును. గావున గానుగవాండ్రు కొనునెవల వారికెద్దుల వెల కమ్ముఁడు. ఈ మీసామగ్రితో జేకమున కిప్పుడు పనిలేదు.

ఇట్లంటినిని నిరుత్సాహ పడవలదు. దేహబలము సంపా దించుకొనఁగూడ దని నేననువాడెను గాను. ముఖ్యముగా సం పాదించుకొనవలసినదే. సంపాదన ప్రయత్న మావశ్యకము కా కుండ సమాజమగుటచే నది సర్వజనులకు నమకూడుచునే యున్నది. ప్రపంచచక్రవర్తియై క్రమగు బల మందఱకుండనే యున్నది. కాన మీరు సంపాదించిన బలమనావశ్యకమని చెప్పుచున్నాను. అదివట్టి నిరుపయోగమని చెప్పుచున్నాను. అది వృథ-వృథ-మామూటికి వృథ యని చెప్పుచున్నాను. దానిని సంపాదించుకొనుట కుపయోగపఱచిన కాలము - కష్టము- భనముకట్టి దండుగ యనిచెప్పుచున్నాను. మీకింత బలమున్నం దులకు మీరేమిచేసినారు? బలమున్నందులకు ఫలముడల్పిలిప్పు లువెట్టి గొడ్డళ్లతో నొడల్లు చీల్చించుకొనుటయేనా? సమ్మెట లువెట్టి అమ్మలమీఁదఁగొట్టించుకొనటయేనా? బలమున్నం దులకు గాల్గులములోఁజేరరాదా? నాకానెనుటలలోఁజేరరాదా? రక్షకొద్ద్యగులలోఁజేరరాదా? జేక నేవయిట్లుచేయరాదా? పో నిండు ప్రతిగ్రామమందు నవదినమును సంసారులసాత్రునుసారిం చుచు వారిని బాధించుచున్నవొంగల ఉపద్రవముల నాటం కపెట్టిప్రజాసేవచేయరాదా? మీబలము పరులకేరీతిగా నుప యోగపడుచున్నది. పరులమాటయక్కఱలేదు మీసంసారము లకైన బహుళముగ నుపయోగపడుచున్నదా? దినమునకొ క్క మేక, నాలుగుకొట్లు, బిందెడుపాలు, రెండుపీసెలునేయి, నీకేసరిపోతే! నీవింకసంసారమున కేమిపెట్టుచువు? ఇన్నియుజెడ దిని నీవుచేయుచున్న ప్రయోజకత్యమేమి? గొలుసును ద్రెంపెద వా? ఆమాత్రపుబనికినింత కేరీరము, నిట్టియనస్సు, నిట్టియాత్మకల నీవే కావలయునన్న మాటయేమి? గొడిగేతే ఈగొలుసు త్రెంప లేదా? అంతకుమాడుకట్టబలముగల గొలుసును గూడవరీల గాదెంపునే? నాకింకదెలియక యడుగుచున్నాను. నీవిశేష మేమి.

ఇదికాక- కండలపుష్టికైనివు చేయుమహాధిక సాధనము చే నీవృద్ధయోకోశము తలుచుగాబెద్దదగును. కాదేని దానికి స్థాన చలనముకలుగును. నరములన్ని యుండెగసాగిపోవును. వైపుష్టియు నాకారకర్తృత్వము, బా న్యా యా త సా వ్య కు నే నీవు చూచుకొందువు. కాని, తేహము న నున్న ర క్త ము తాతాపుగా సంకియుఁ గండలలోనే తిరుగవలసినవృత్తినుండు కలక నారక్త మన్నట బహుళముగాఁ దిరుగునట్లు చేయు టకు నీవృద్ధయోకోశమెంత యసాధారణముగా, నశ్వభావము గాఁడలటే! కగనినని చేయవలయునో, యందలకు వృద్ధయ

కోకమొర క్షణముగా నాశనమునకు బాలుకావనికయ్యుచో నీవారోమింతుకొనుటకు నన్నావు. నీవృద్ధులలోను త్వర గట్టియొకవైయ్యును. కావున మీవంటివారి కందఱుఁ దల యగా నాయువు మిగుఁల కట్టెను. కిమ్మా నీమొదలగునంటు రోగములుగారి, నన్ను పాతాదివ్యములుగారి, నర్పదశన న్నర్పాపాశలుగారి, మీరు సిద్ధించునెడల మీలో నుండి కోక ద్వారము వెట్టెను బ్రదుకకు. అర్థగసాధనమాయు యువకర ములకు అనర్థముగా నేరకు. 'వెన్నెత్తు' బలిష్ఠమై యుండుటకొలకు బ్రదుకునే పాదుజేసికొనుట క్రోధాంతుని కుయ?

ఇదికాక, అతిశయసాధన సంకల్పమును మీరు శ్రీ కాంచమిలం దత్తుకొనుటకు అనర్థముగా నేరకు. మీలో బ్రహ్మచారిలనేక బుంధులు. ఇంతవలిష్ఠులను మీరు బ్రహ్మ చారియగా నెట్లుండగలరే? యని జను లాశ్చర్యపడుదురు కాని, యంతఁడఱు వెంచుటజేతనే మీకాడు దానివైబుద్ధి యెక్కువ. తుదకరీరములాని బ్రావ్యులను - కత్తార సాధికలను శ్రీవా.చ విష్ణుంభించు. అది మీకు నెరుగ నీకుక యెప్పుటికప్పుడే సాధనమున కానిని బలకురారు (పీఠి నొకవర్తక. క్రావ్యులొనిండినచాటివాన యంతఁడవులొకడ ఒకండ గల్గినవైయొద్దఁ బడికొందు కోమటికి గజహదాం దకాతాద బాధలు కలిగింపు. శ్రీవా.చ ప్రబలకరమైయొం దును. అతఁడఁ బిల్లలు - బాధలమీఁదలాభాలు. అతనికన్న కాంచలోఁ బడునామగవంతు కాంచమైన మీకుండుట కర కాకములేదు. ఒకబట్టలేక 70 యేండ్లు వాఁడెవ్వరుట దివా నా మొద్యుకొని సంధానమున గంధిన శోయిటు లనేకులు న్నారు. పెద్ద పెద్ద పట్టణములలోనున్న సామలసంఘము నకు దింపకలవాడు, కలయగా బేసేయటులుగాక మఱెవ్వరి? "పాట్లకానిని మితిలేని పొలంబొకాచ" యనుట నిశ్చయము. అట్టి సంపూర్ణ సాహితీ నమర్తకలేకపోయినఁ బోనిండు బుట్టె దుగోడిగడ్డు తినినందులకెఱుపుమిలైన నొకసారిపొలంబివై బుద్ధి కాలుఁడగదా? ఉమంఁ బోనంఁ - కాల్వల్లకొక్కసారి కాంతాకాంతలగుననియే యుపాసించు. కడిదిగిరికందం తకున యొక్కదృశ్యదేహిపోవునోయను భయమున నీవు కాంతను నమిపించ సంకల్పించువు. సంకల్పమును పొందుచేసికొన ఒకఁ బుట్టితివా? బీటిగానును (దెంపుటకు బుట్టితివా? నాకోక్క మిటుకున్నాడు. అతఁడు బలాధ్యుఁడు గర్భాధాన క్రథకునిననుచుండెత్తు నాకఁడు భార్యకుంటలేకు తరువాత ననేకసంవత్సరములకు నాకొంకలితెరిసి తునన్ను భాననిననునదత్తు నీయెల్లారి నీవు స్వప్నంక పోవుటకుఁ గారణమేమని నే నాకని నడిగితిని. "ఒకఁ బెడిపోదంట యో" యని యాతఁడు నావై గోపకమునఁ బ్రత్యుత్తర మిచ్చెను. "పీఠి నీయెడలు మడగిపోకు! నిన్ను తెండ్లచేసి కొని-నీవల సంసారమును ముగిసింతువయినని నీయెల్లచేరిన నీయెల్లారికి యక్కలకురని నీదిట్టకురని యెవరికి? ను మింకవలదాడేవా? అంతకుంటే నేమైననన్నదా? ఎందుకంత యెడలవెంటిది? నావలల (ప్రాణములు తియుటకు మఱి యొక బంధింతులచేతకు దండుగనేవా? యంతకుంటే నేమైన నన్నదా?" యని నే నంటి.

నే నుత్తరజేతానినమునుండ నక్కడనుండు నొక్క సిక్కువైల్దాను నొక్కకాంత వసించెను. అతఁడు నాద నా మెను (తేమించెను. వారికి వివాహముజరిగినది. వెంటనే గర్భాధానమునాడ జరిగినది కాని భార్యకెంతమాత్రమును సంతుష్టి కలగలేదు. స్వశిశువుకావరాధముకదా యని సంకల్పమును కలుపు నహించిరి. అటుపిమ్మట నాకలకిక కడగొట్టె నాకంభించె. తనకీ వైల్దానునకుఁ దెలియును నావున భార్యకు కంతుట్టికలయట కన్న విధములయిన పాటుతో యాతఁడుదండె. తుండఱును బట్టుకొని నేదండఱునయిన నావయ్యును గాని, దొర్పంధునకు దురదకాలిభార్యకు బంధిం కుండరమా? 'సారలబావా' మీఁది మొగ్గులతో భార్యకు భర్తకును కలుగునా? 'వారిబంటులబా' మీఁదిగంతు లతోఁ కాంతకు గంతుబాధ కాంతించునా యునుకగొలును (దెంతకయ్యును గాని యెగురలాడి కోర్కెదీర్చుచున్నా? తన భార్యకుంటివారిని బలములగున బామవులమీఁదఁ గూడ యుండఁజెట్టుకొని యెగురుట కక్కలకునకల్పిన బలము-భార్య క్రక్కలొని కక్కలకురా దెందులననో? అనూదుకుండల పాటుల బలవుల యెండిమారుననా! అయ్యయ్యా! ముద్దులకేలాని యెట్లువైఁ బసికిరాదయ్యెనే! ఇంతకుంటే మహాకర్మమునదా? ఇంతకుంటే మహా పాపమునదా? బుట్టుకొలది కోడి క్రొద్దను (మింగుచు న్నాఁడు.

మింజెలకొలది పాలను (వావుచు న్నాఁడు. నేల కొండ దండెమును దీయచున్నాఁడు. ఇదికలకుఁ దిన్నతెం డియే దండుగయైయొండ, నెండులకుఁ దింటిని యెగురుకునీ యెండగా-వింకను నుండఁ దినుట యెందుల? తినినందుల కు పుమేమైన నన్నదా? ఏమిరాంకగ నెప్పుటియొంటయే! పీటి కిట్టకలకుఁ బెద్దపులిమాంసము నెట్లినవైన-కోకముడుపు నిదురునా? కుట్టుకుదుకుఁ (ప్రాణమునిసిగి తలపగలగొట్టుకొని చాక వలయునని యుపాసించె గాని, యెనుత నమ్మియులొ గట్టికడి: కల యెప్పుడుకలయని యేమిఁచుకను? చిట్టచివ రకు తర్కనాభిలీని భాగ్యవీరవరకలకట్టుబ్రతుకుకు బునమాప్తి నొందించుకొనెను - ఇట్టివారేకదా పీకలు! భరతఖండము నద్ధరించునీక భారతీయపీకలు! భరతఖండమునా తిరు నాకల బాదుకొనవచ్చును. భార్యగర్భాదాన భండములు దోదో నెట్లమీఁద మొట్టులేకంద నెరవేర్చుకొనిన సంలే చాలును.

పోయెడు- నాకునలాదా! నెకటికన్న యెం బూర్వ కతుమొనర్చుకఁ నేనిదికరకట్టెన మాటలన్నియు ననర్థము లనియే యెంచును-ఇట్టివారికాముపు దీర్ఘ యుయేయించును. పీక కాంతాకావారమున నొకరిఁ దీసిపోవునాక కారనియే యెంచును. వారకృత్రివన తోకమునకు వారికి గూత లాభ మయే యెంచును. ఇంతకట్టకడి వృద్ధిచేకొనినది తనా కక్రికాని మఱియంతకుంటే మునమొనడియుగాజీ! మనకృత్రి కంటే నాకృత్రికంటే నది యెంతయో యధుధుధుధున జ గతిలో నున్ననాకులకారందర్పణాని స్థితకరక యంతమే కదా! బగలిలేదన్న నాకన్నాబగలికీర్తనండు లేదన్న నాకన్నా. కడములమిగిలినన్న నాకన్నా. అర్థకాయలన్నా. కానియంతగంక కక్రికంటే నంకకక్రి కాధిక్యమిగిలిన నాకన్నా. అంకకక్రియొక కక్రియో? దాని యాధిక్యమునా యాధిక్యమో? నీవె తకలము సాధనముచేసినను-గజమున కన్నంత బలము న్నాంతుకలవా? సంపాదించెననియే యుకొనును. విశేషమేమి? అంతములేకందఁ దింతు - అరగించుగొంతువు. చెల్లు చేయనునాదలె కి నీవ నైకకొట్టుతువు. గోదమీద పిత్తునైకకొట్టుగొంతువు అంతేనా? అంతకుంటే విశేషమే మైన నన్నదా? అదిసాధనమునకుఁ గలిగిన-బాడిదిబాడిది పుట్టింక - యన్యభావముగా నభివృద్ధికలపిన-నీమడలిబలపున క్రథానమైనమనస్సుదుర్బలమైనదందువా? లేవా? నీవలయు ననకపోవుటయను లెక్కయేమి? అయినది. దయ్యపుఁ గొట్టెన నాయలా నీకందువా? నీవ మిటెత్తునాకునన్న కారము బుట్టు మిటెత్తునాయనన్నదా? నన్నయవలకున్న గాటు పెద్దయవల నన్నదా? తన్న నాకలకుగల సారకను పెద్ద నాకలకు? పండితులెట్లెన్న వాన-కుము మల్లెకొడికండి కయ్యున? నన్నచలకునన్న తీసి బొంతచలకునకు కల్యునా? కొండెత్తు కంక కాలు (ప్రాణములొక పెట్టెగ న్నె యెగురు- తాడెట్ల నాదెత్తు కంక కాలు (ప్రాణములొక పెట్టెగ (ప్రాణము యాదాపున. తొనిగింప చచ్చినతకకాత వై పండెన పెద్దది యైననీమి? మనమునుండియే నేనామత్తుట్టిన వంతువా? నేనామ మనస్సును బుట్టించెనందువా?

ఇదికాక, మఱియొక్కమాట- బుద్ధజేవుడేనా తేక ద్రావీయనియు. నాకీ నీవల నాకొకడనియు. నతఁడేయతకు య తప్పనియు-భూతద ను యుండఁచూడఁ దనయు. దీరహంక చేయవలసిన వంతును-నర్వజకుల మాంసాహారై యుండఁదు యననియు-ట్లుచేయక పోవుటచేతనే భారతీయుల దుష్ట యలై, పాపమహిమలై, భయస్వభావులై, పాదెరియు-సం భూధివలె నెలవిచ్చిరి. ఇట్టి యధిశేషములకుఁ (ప్రత్యుత్తర మీకుండఁ దిరస్కార గర్భితమును నుపేక్షచాయెవల నాచుం యుటయే కర్తవ్యము. మాన్యంకిఁ గాంతి లేదన్న నానితోఁ దగ నెండులకు? వారిధిలో నీవ లేదన్న నానితో వాదమే? కాని దీవహింసక మాంసాహారమునకేమి సంబంధము? మాంసాహార లండలు దీవహింస చేయచున్నారా? ననాకుల విషయ మై మాంసాహారము బుద్ధులకు తావ్యమయి చెప్పెనుగాని సం సారమును గూర్చి యామాట చెప్పినదా? ఆ కాలయందెవకు ననాకులందఱు మాంసాహారమును మాననజే? బుద్ధులకు మాత్రము మాననజే? విధిలేక యాతఁడొక్కసారి వండియాం నును బుచ్చుకొనవలసి కల్పించెను. అందులకునే యాతఁడు మర జించుట సిద్ధించెనది. బుద్ధులకును చావావుగా జుత్తునా నగములకునై నైక బాగించెన గదా. అది బాగించిన యెల్ల వోటులలోని జనులు నిన్నునమల్లె యెన్నారని సంభూధి కతి కెప్పుగలదా! నాయ మాంసాహారమునుజే వారికా బాధలేదని నాక (ప్రత్యుత్తర మీయవచ్చును. మన దేవులలో

మాత్రముమానవజేది? ఎటువత్తున బ్రాహ్మణులారా? అనా లవు బ్రాహ్మణుల మాటయేమాకాని యాకాలపు బ్రాహ్మ ణులలో ననేకులయూర్చి యంతకంతకు మాట నాడఁదగునా? వారిలోఁ దలచుగా కక్రికంచక లేవంద నీకంసార్కము నా చుంచుచునేయున్నార (జిత్తు ఎ నిచ్చు) అంక కట్టె టూర్కసారము. (బీపు-వరక-వైక) అని తానాకుకుంసాని రసానుకరణ. సోమలోనును ఒక విధ మగు మాంసా హారము పొడికలే నందుకు. మోర్పానుని యాకోగ్యకాల ములందు జనుల దీసికొనుచునే యున్నాడు. బలముకలిగిన పిచ్చుల మఱికలలమునై రైల్వే భోజన మందిరములలోని అంగ్లయాకాక మతములలోనికేదోయి మన (బ్రాహ్మణులలోఁ గొందఱు నర్వకా, నర్వకా, నర్వకొయలముగ, సాహియుధు లలో సంపూర్ణ వజ్రకగాఁక బలముచునే యున్నాడు. కాని యొకరికి దీసిపోవుటలేదు. మనదేవులలో యెల్లబ్రాహ్మణులు తాని, చూదని, మాంసాహారమును గూడ మనదా? కొద యనిరామాటముగాఁ దీసికొనుచున్నాడు. ఏవో కొన్ని మాంసకాతులే తుచ్చుకొనవలయునని యబ్రాహ్మణులకు నియమమున్నది. దాఁటనాదం నాడుక వాఁడైన తరువాతఁ గాక నాడెంజుకఁదోయి నొందోమయకలకత్తాకలకుఁదోయి ననోదోమయవా? కల్పితవంక గూడదను కట్టుపాటును మీరినవచ్చును. బ్రాహ్మణ, తిరుతురుముఁ యెవలఁ బరమార్థ ము-చందాంతియైన సామాన్యము, కురకసానియైన దోమయ యూరేషియను అనునెట్ల సంసారవరమునా? కందికవృ న్నియమమువాటిక బ్రాహ్మణులకుఁ బండియూనమైన నేమి? నందియూనమైననీమి? ఏవోయెల్లుమనకాదునాద నినుకునే యున్నాడుకదా? పీఠికి వారమును, నిచ్చుతర్కము, వచ్చి నట్లగడదేమి? ఏలయుగవసు? మాంసమునకు బలమురా కయ్యును. అదిసూడ సంకల్పముగాఁక కెప్పించిలేదు. అంతే కాని పోయవయవచ్చుట యెచ్చుటవైననన్నదా? అట్లేవచ్చు నెడల నికలఁగావలసినదేమి? పాత్రలొకబులు చేతకన్న వా రందఱు భారతీయులకెల్ల మాంసభావము కలక కార్యమే! ఎంతమాట! మాంసాహారము నేనా సంబంధమైనది. కార్యము మనస్సంబంధ మైనదికదా!

... ..
నీ కనుమానినీట మనఁగలము క్రిమైనవో
మనంకెంకొక్కర మనఁగలము
నీలవొట్టులలోన నిరసించ గాము క్రి
యెన నెంకొకచాల సధికయగును
దలఁకొనుకను (వేలి తేమియొకగాము క్రి
యెనకబిల్లముమనా క్రితరము
తిరకలకుకనాన నేమను క్రియ కయిన
నుత్తరధురయ్యును క్రితరము
కనకధు క్రియ క్రియయిన వామగొప్ప
కార్యమునలకొప్పటి బిగ్గలబిల్లము క్రి
యెనకబిల్లముమనా క్రితరము
యె క్రితరము నెద గొంకలిచ్చునగు నెగురు.

దీని కింక రెండు పాదములు చేర్చుకొనవలెనని వాదగా నుండును. "మాంససారమునై కార్యమయినవొనగ-యెంజునై నర్వకము కాదును నాదే?" ఈ పాదములు రెండును చేర్చిన కుండిరి. నక్కలొక పెట్టెని సంభాషన్నదా? నీమామునీవ్వి వై దానికాటదిక మ్మ గాధివర్త వట్టాభిషే చేయ కట్టరాదు? నక్క పీఠులవు కావున దాకి కొక్కల లేకపోయెను. గాని బలిష్ఠులకు బాతువునకు దప్పకుండ కార్యముండునని తెలివితట్టుక మాటలాడఁదలకు. కార్యమునకు బలమర్చు. భే దములేదు కాని మఱి యొక్క ఇచ్చి మాట. బలమున్నవోట వాదము కలదుగాలేదు. సామమున్నవోట బలము కల యుగాలేదు. గొట్టె పాట్లేనకట్లన్న కార్యము మనఁజనునకు న్నదా? (ప్రాచీనమున్న కోమము కొండ కిలకవచ్చుదా? ఎ ట్లతేనకట్టిన కట్టె బాదునకప్పు యెంతటి పట్టతేన కట్టెగల వా? నీసింపివన్న ముకుర పెద్దకూలాకే? నేకొక్క ట మచ్చుదీను మహావీరునియూ యెంచుచును. ఈకడు క్రమం బలసంకల్పము. కలియకు నామదే గడికేతీ! వాడు. (ప్రాప్తి వ్యకతము. కాని బలమగలస్వభావును. నల్యర సామాన్య ములేకంద రాత్రి పిధిలొనిగి రాఁజూడు. ఏకలోక గుక్క మొలకైన యెవలగడిలో దానివై స్థాయిలో నెచ్చుకొనును. "ఏమి సాహసరా! రాత్రి వాడిటిలొనిగి రాలేదు" అన యు యెనుగ "డర్ డీ నాజరే డర్ డీ నాజరే" అని యు బలముచెప్పును- ఇట్టి వారందఱో యున్నాడు. guary 24. pulse of the పెద్దరేవరమునకుఁ దిటికి తన మెప్పుక- యెను 100 prisoner. this is entirely

మ. ఖంభావీరమునఁ గాని శౌర్యము కలదుగానుండదు. మహా
యను, నెల్లరు, కృష్ణవేరరాజులు, మొదలగు వీరాధి పీఠులు
కొండలు ఖంభావీర! అల్లురూపము, సతిలాభున సంపన్న
ము నగు సరేయిగొట్టు మాచాక ముఖమున ఫిరంగి గుండ
వర్ణముఁ బెనువీ యక పోవుటయే కాక - మహిం పోయెను
తో ముండునడఁ జెందుచుండు నుదాయించుచుండ - బల
పులు మోయుచు నేను వెలకల యమిరరూపాశ్వంత బల
నమన్వికమున నాస్త్రేయియ గుట్టుకా లీపుకొనుచు గొర
దా బెట్టుక దినుచు నుండునడఁ బోవుట! మానుట! యని
తలఁచుట యిందుచుండును. పెద్దకేళిరమలో శౌర్యము పా
చ్చును నెట్టి యాశేతుల కన్నునిగాని లేకపోతేను అందఱుండు
నీతెట్టి ప్రసియా చక్రవర్తియగు ప్రాచీన ది (గేటు
తెట్టి. అరచి గుల పొదుపు వాటిన కానిగాని తన నేన
లో భటునిగా నారము చేర్చుకొనలేదే. ఈగ్రహాభిప్రీ
నియత్రువాడి - పెద్దకాళి వీరాచ న్యరూపులను నమ్మకొనె
యారెడు యుద్ధమునఁ బరాజయ మొందెను. పొదుగుకాళి
పెద్దకన్నుల వెనుక కింటికే బడగ్రతులలోనున్న యెరువుం
డున శేనులలో నుండెను. లంబోదరము కాచుకామిద
నున్న శేనుక యాచామిమిద నుండెను. బలాధ్యునడఁ
ది. ది తినుటలోనున్న యాచిక బెట్టులినుటలో నుండెను.
నాణునలరా! అంకశౌర్యము ప్రభావముగాని యంగలము
తోఁ బెయ్యెనున్నది! తాటియాకంత దిశసగల కత్తిరథా
నమా! తాండ్ర బెత్తర దిశసగల యుర ప్రభావమా! అని
గాక యాకాలపు యుద్ధములలో నెట్టి జేమాబలుతోఁ బని
యొనర్చునీ! కొటియంతి నాకాశ్వరణ మింతగల నామగ్ని
గోలి కాంతలోఁబెట్టి ప్రకృతి కాత్మము విసరివైచుచుండ
బలము బలమునని నేపులాదుచుండవలె! శౌర్యమునకే
జనగానంబడిన దినులలో నచ్చులముతోఁ బెయ్యెనున్నది!
మిరంజలు చేకమును సురక్షింపగల మహావీరులగుడరని
గర్వ కథ నులు. మిర గర్వ లలో శౌర్యక
కటన మే దో యు న్న కని యెంచుట కుండు.

విధిలోని దొవ్వురియొకండు మిరవర్చకమైకొన్నవయో
నాత బోధకదేవు. మిర నాగరకులకాత్మగమ్యుడలగా
గడుగుననుగాఁ గాలజేయు చేయుచున్నాడు. బుట్టెను
గాఁబెండులను నమలి (మింకలలవానికంటె బొట్టమింద
నమ్మిట బెట్టుకొట్టిండుకొనకాఁ బెట్టెట్లకాదు! ఒడ
బానిసొన్నవాని! శౌర్యమున్నదని యెఱుఁగెను యెంత
ప్రభుమా శేనుల మిరంజివాని! శౌర్యముండక తప్పదని
యెంచుట యెంతప్రభుమే. పోవనము తిట్టకయని చుటెంత
ప్రకటించుచున్న మిరొమ్మ! మిరంజి మంకశౌర్యముల
నమ్మిటని నెంజునే తీసివైచి దండగాగ్రుచ్చి మిరార్థల నడు
ములకలగట్టుచును. బంగారము బంగారమున జేరుటచే నచ్చుట
వాని! శౌర్యవాని యెట్లుండవలెనంటి మిరొమ్మలచట్టు
వాని! శౌర్యలేద.

నర్మకామ సరకానుదని జన్మము కొట్టివది. దానన
యుద్ధమునఁజైత ధర్మపాణిమానే కాపాడినది. ముందొది
తనబుద్ధి బలమునఁ జతురంగలమును గల్పించి యాయాట
ధర్మక బాగుగానేర్చి, యారని! రణరంగకర్మగమనాదిరసా
శక్తులన్నియు విరాసార్థముగా బోధించెను. 1782 వ సం
వర్షమున కేలబ్బల మట్టిలో శ్రీమంతులనుండి యొక్క
బాంబుకడను అంక నొక్క ప్రాన్నదేశ శ్రీ, చంకనన్న
యెద్దలు కిల్లలతోగు బాంబునగిరి బాంబుమిందఁ జిక్కుల
బడి, దానిలోనిన త్రి వార్షి యెండల ప్రాణములఁ గాపా
డెను. ఒక్కవాడొక్క కాంత-వేత జ్ఞప్తితన-అన్నసండు
నెంజుబోవుచుండగా భయంకరమున పెద్ద పెట్టికత్తి యె
దుడుగాఁ బడుగెత్తుకొని తచ్చుచుండెను. దానిని దిప్పించుకొని
పాటిపోవుట కామెదవీలేకపోయెను. అప్పుడుసంక దాని
తెనుగుగా నిజకలఁబడి-తన రెండుకాళ్ల నుడిగిగాగరామన
తలలో దానితల నుడిగించి యమిల్చి మోకాళ్లతో గొంతుపై
నొక్కి యొక్కను నెక్కికెక్కి మనించెను. అచటజాలెన
నేమి! శౌర్యములబారనిన దిం. శౌర్యమునకు లింగభేదము
లేదు. ఏక రుణంబులకడ తాంబూలీకొన్న వాడుకాదు. గున
కుములే నుండెలతోఁ బొడిపించుకొన్న వాడుకాదు. నాణువా
నిపు శౌర్యమునుచువువానిని నేననలేదు. నీలంజివాని నెవ్వరిని
ప్ర నింపింకలేదు. బలముననే శౌర్యమునకు సంబంధము లేక
దు, శౌర్యమారము చెప్పకలసివచ్చెను. మిర వేయచున్న
దని నుండు లోకమునకు లాభము లేదనుట కింతమారు
న్నది. కుమింపును. ఏమే కాంతి కాంతి కాంతి.

మహాకవి కాళిదాసు.

(గొల్ల పూడి శ్రీరామమూర్తి గారు)

కాళిదాసు వికటక కలాబ్జము వాడని జలవృక్ష మంటి
కులు నిర్ధారణ జేసియున్నాడు. ఆజన కలాబ్జము వాడని
తలవర్చించుటకు నిర్ధయగా నున్న కొండలు విద్యా నులు
వై వాదమును నుండేమిందు చున్నారు. శ్రీమకేశవనట పూ
ర్వము వికటకకలాబ్జము వాడని కారణములను నిరూపించు
టకు చుండుగా వారివాదమును నకారణముగ జన్మించి శ్రీమ
త్తులకు న్యాయము. వారి వాదము మూడు యంకములమీద
నాధారపడి యున్నది (1) నవవిరక్తములవాదము (2)
పునరీధరణ వాదము (3) కొరూనవాదము.

(1) వీరిలో మొదటిది:— విక్రమాదిత్యుని యాస్థాన
మందు తొమ్మిండు శిల్పిశ్రేష్ఠులు గలరని యె, నందు
కాళిదాసు అమరసింహ వరాహ మిత్రులు రి లేక రి
కలాబ్జమువాటి వారని తీర్మానించుచు, నాకారణములననే
కాళిదాసు గూడ వారి కాలమునే నికసింది యుండవలె
నని వాక్కుచు కంకాగారు నమ్మించిరి. ఈవర్ణనలమునే
దాక్తురు భండార్కరుడు గారు కూడ నామోసిరి. నాచు
దుల విశ్వము పురుషులవిశ్వమున నావర్ణియుగా స్థాపించ
లేదను. ఎంతో యొక కాళిదాసును బహుళ: యొక విక్ర
మాదును ఈకాలమున నుండిన యుండవచ్చును. కాని మన
కాళిదాన మహాకవియు విక్రమ మహారాజును వీకంటె
యెదులు గనుక వారివాదము నిలువకలదు (2) నేద గ్రీ థ
ననుదాయము. తరువార కొంతకాలము సంస్కృతము కంపూ
ర్ణముగా మూలబడి ననియు, తిరిగి రి రి కలాబ్జములయందు
పునరీధరణపడి ననియు దాక్తురు మాన్యు చుల్లగారు యభి
ప్రాయపడిరి. కలాహమిత్రిగారు రి కలాబ్జము వాడని నిరూ
పించుచు వారివాదమును బలపఱచిరి. వారు జెప్పిన మధ్య
కాలముందు సంస్కృతగ్రంథములు వివిధ కావ్యవిజ్ఞ
నకులకు చాల నిదర్శనములు గలవు.

Dr. Peterson's Essay on Panini.

(8) ఉజ్జయినిరాజు విక్రమాదు మేయ్యలను కొరూరు
యద్ధమందు (544 (క్రి. శ.) వరాటితుల జేసిన విషయము
పాంచాత్యదేశమునందు ముఖ్యమైనది. విశ్వేశ్వరకర్తమై
విక్రమకేశ మనుజేత మొకకము స్థాపించి, దాని యారంభము
600 సంవత్సరములకడనే గల్గియుండు రికార్డులలో మాత్రము
601 వ సంవత్సరమునుండియే వర్ణనవారింపబడినది. ఈవాదము
శేకుము నర్థము మైనదే! 600 వ సంవత్సరమునకు పూర్వము
విక్రమకేశమునకు సంబంధించిన కానన మొక్కటి మాత్రగల్గిన
ఈ వాదము భంగమైపోవును. మహారగుప్తు నిరాజ్యకాలమున
మాళవదేశముల 494 వ సంవత్సరపు లేదీగల మండేస కాన
నము (Mandesar inscription) గలదు. మహారగుప్తును
464 మొదలు 508 వరకు రాజ్యముచేసెనట్లు నిర్ధారణాంశము
మాళవదేశమున విక్రమకేశమును యొక్కటె యగుటచే 494వ
సంవత్సరము విక్రమకేశము నది యగును. కనుక కొరూరు
వాదము ఖండింపబడినది.

వైవాదముల ననుసరించు వలెకొన్న వాదముల నిచ్చుట
నుదహించెదము. (1) కెహ్నగవాదము (2) మిత్రగుప్త
వాదము (1) కాళిదాసు మేఘదూతయందు దిగ్గజము ను
నర్థమందు కెహ్నగులను నూపించెను. అరకకలాబ్జమందు
జీవించినట్లయు ఆకాంగ్ (Asang) అను వాని శిష్యుడైన
ట్లయు కెహ్నగుడకు వాని నూచుగా జెందునని వ్యాఖ్యాన
కర్తయగు మల్లికార్జుని బుద్ధికలేత యూహించెను. కెహ్న
గునులుగా కళిదాసునకు నమకాతీయ. వారిలో మొదటి
వారు కళిదాసునకు శ్రీమంతుల, రెండవవారు పరమమిత్రు
లనియు తెలియుచున్నది. తారావాధుని వాదవరక గ్రహించి
ఆకాంగ్ కాలము కెహ్నగుని తరువాత 40 సంవత్సరములు
తరువాత 900 సంవత్సరముల యయిన 578 వ సంవత్సర మని
తేజుచున్నది. ఈ గ్రంథముయొక్క విక్రమాను సంవత్స
స్వనముగ నున్నది. ఏమి అనగా క్రి. శ. పూర్వము 548 వ
సంవత్సరములో మృతిజెందిన వాద్ధమక పానకఁ డైన కాక్య
సింహుని శ్రీమత్ పూర్వము మాడత కలాబ్జము వాడని నిరూ
పించుచున్నది. అది బహుళ: కెహ్నగుని కాలమును తెలియ
జేయవచ్చును. వాని నమకాతీయడయిన కాళిదాసు మహాకవి
కాళిదాసుని నిశ్చయించుటకు నిర్ధయన నిదర్శనము లేదు. (2)
కాళిదాన మిత్రగుప్తమను నామములు రె డయినను పురుష
దొక్కడే యనియు, ఏలయిన మిత్రగుప్తుని గ్రంథమైన రాజ
తరంగిణి తాత్పర్యమున కాళిదాసుని గ్రంథములలో

చాలాభాగమును పోలివని కలిగియున్న దనియు, మఱియు
విక్రమాదు కాళిదాసుని కాశ్మీరదేశాధిపతిగ జేసె ననునది.
ఇది ఈ విచారణచే చాలావఱకు ప్రామాణికత కల్గియున్నది.
రాజతరంగిణి తెలి కాళిదాసుని శ్రావితో యేమాత
మును నుపదెదను. రాజవర్ణమునకు కథంతులకు వ్యాఖ్యానము
ప్రాయము మిత్రగుప్త నుదాహరించెను, గాని కాళిదాన
మిత్రగుప్తు యొక్కము నూపించలేదు. కే మేంబ కవిగూడ
తన యాచిత్య విచారచర్యమును గ్రంథమందు యభయములకు
భేదము గనుపఱచెను.

ఇక కాళిదాసు శ్రీమత్ పూర్వము వికటకకలాబ్జము
వాడని నిరూపించుటకు గొన్నిసంఖ్యను ప్రేరేపించు జాసిం
చెదము. కాళిదాసు 634-వ సంవత్సరములోపుగా దని యొక
గ్రీకుడుగా నమ్మించెనది: విషయము. 472-వ సంవత్సరపు
కాలమువాటి వాడని వర్ణనలమును యెకానొకరి కాళి
దాసునండి నున్నచుగా చాలాభాగములు ఎత్తివ్రాసెను.
కావున కాళిదాసుని కాలము 634-వ సంవత్సరం 472-వ సంవత్స
రములమధ్య. Dr. Peterson's Essay on Panini
తరువాత గవియు తర్కజ్ఞుడును నగు యశ్వభూషణుడు బుద్ధు
జీవితము కావ్యమును దెలిసియో తెలియకయో కాళిదాసుని
వివిధ గ్రంథములనుండి కలఁభావనలకు రచనలను గ్రహించెను.
Sacred Books of the East Vol XIX అశ్వభూ
షణుని పీఠవాచికవిశ్వము కాళిదాసు అశ్వభూషణుని నుండి
కంటె అశ్వభూషణుడే కాళిదాసునండి కంగ్రహించినా దని
నమ్ముటకు బాల నకకాళము గలదు. అశ్వభూషణుని కాలము
78-వ సంవత్సరముని నిర్ణయించబడినది. కనుక కాళిదాసు
యంతకు పూర్వమువాడని తేలుచున్నది. మాళవకాన్తి మిత్ర
ము ననుసరించి, కాళిదాసు చరిత్రసంబంధమైన తుమ్మమిత్రుని
వాని కుమారుడు అన్నిమిత్రుని యుదాహరించినటులు గన్పట్టు
చున్నది. మార్కరాజు కంకత్రుడతటి రాజును చంపించి తుమ్మ
మిత్రుడు మగధరాజ్యమున అశ్వాశ్వులుగా నాశ్రమించెను
శ్రీమత్ పూర్వము 144-వ సంవత్సరమందు జీవించిన వతఁజలి
అన్నిమిత్రుని గుఱించియు వాని యాస్థానమును గుఱించియు,
నమకాతీయ డెహ్నగు (వానక. కనుక కాళిదాసుని
నాజకమందు నాజకుడైన వానియొక్కతం ది) తుమ్మ
మిత్రుడు శ్రీమత్ పూర్వము 144 వ సంవత్సరమందు జీవించెను.
78 వ సంవత్సరమునకు పూర్వమును శ్రీమత్ పూర్వము
144 వ సంవత్సరమునకును మధ్యకాలములని వాడని జలి
యభిప్రాయము నిరాఘాటమైనది. ఈ వాదాన్నిదర్శనము
కాళిదాసుని వివిధ గ్రంథములయందు పెదవల్లుచిన చరిత్రా
త్మక నూచనలచే దృఢముగా బలపఱచబడినది. వీరి కా
ర్మాణముగా కేటంతులయందును రఘువంశముందును యనఁజు,
పరసితులు, మానులు (Huns), కాంభోజులు, కళింకులు,
మఱియు హిందూదేశపు సరిహద్దులందు గల తరతరవాతులు
రాజ్యములు విసిగుఱిచి వేర్వేరుగా నుదహరించెను. వానిని
గుఱించి కాళిదాసు కాశ్మీరవర్ణనల, కాళిదాసు నికసింజె
నని తలఁచుచు కాలమువాటి పరతేయుల యొక్కయు
వరరాజ్యముల యొక్కయు స్థితిగతులను బొగుగా పోలి
యున్నది. అనగా శ్రీమత్ పూర్వము ఒకటవ కలాబ్జము.

కాళిదాసు గ్రంథములయందు కలుచుగా గాంబజు
తర్కజ్ఞున మతాభిప్రాయములు వేదాంతసూత్రములు గీతల
యొక్క కాలమునకును, 7 వ కలాబ్జమందు జీవించిన గొత్త
మరకురునకు కేకరావాద్యుల వారిచే శ్రతిపాదించబడిన
వేదాంతకాత్మ వివాదకాలమునకును మధ్యకాలము నాటి
జని తెలియజేయును. వాని యాశ్వరీకర్తన గీతలయందును
వేదాంతసూత్రముల యందునుగల ప్రహ్లాదర్థనలనే వాఁజుట
కు పోలియున్నది. ప్రజంబోత్పత్తి కృష్టికరణ సంవత్సరమున
కేకరావాద్యుల వారిచే శ్రతిపాదించబడిన యాసాధారణమును
మాయాసిద్ధాంతముగా కళిదాసునకు తెలియకలగ గన్పట్టుచు
న్నది కాళిదాసుని తర్కజ్ఞానము శ్రీమత్ పూర్వము 84 కలా
బ్జముల వాటి రాత్రి తర్కజ్ఞానమునకు వరమైనదియు, 6 వ
కలాబ్జము నాటివేదాంత తర్కజ్ఞానమునకు పూర్వమైనదియు
నగును. వారసత్వమును సూర్యుని నివిజ చట్టము, వార్యము
నకు తిత్తును సూర్యుని క్రిమింజు చట్టములను యుదాహరించుట
బట్టి కాళిదాసు మన పుత్రులవాటి వాదనియును, వికటకకలాబ్జ
మందు జీవించిన స్మృతివాత డను బృహస్పతి పూర్వము
వాడనియో జేజుచున్నది. ఎందుకల్ల ననగా మను కాలమున
వార్యమునకు తిత్తు మరణమే! క్రిమింజు యది మారుచు నతి,
బృహస్పతికాలము నాటికి మరణముగాని జనమానాగాని
విధించుట కేకకాళముగ లేదు. మగధదేశము యొక్కయు, వాని
మగధదేశము యొక్కయు ప్రత్యేకవర్ణన, వానికాలముందు
మగధదేశము కర్ణియుండెనని తెలియజేయున్నది. వైవత్సర్యము
అన్నిటిఁబట్టి కాళిదాసు శ్రీమత్ పూర్వము వికటక కలాబ్జపు
వాడను నది నిర్ధారణాంశము.

India in Parliament.

Harikishen Lal's New Role.

Mr. Montagu's Gesture.

(REUTER'S.)

LONDON, February 24.

In Commons, replying to Sir W. H. Davison and Lord Curzon regarding the appointment of Lala Harkrishan Lal, formerly sentenced for participation in the 1919 rebellion as a Minister in the Punjab, Mr. Montagu said that the proper place to consider the title of the Ministers is the confidence of the legislatures was in provincial councils. The Speaker intervened when a number of other questions were put. In this connection, he said that Commons had given practically Home Rule or something akin to Home Rule to the Councils and the less it interfered with the Councils, the better. Mr. Montagu said that, of course this nomination was made by the Governor of the Punjab without a suggestion from the Imperial Government or the Government of India. As a matter of fact, he never knew of the appointment until some time later. He submitted that the Punjab legislature had a remedy in their own hands if they thought that Lala Harkrishan Lal was unworthy of its confidence.

A Stabilised Rupee India's Trade Position.

LONDON, February 23.

In the House of Commons, Lieutenant W. Sugden invited a statement on the question of stabilising the price of the rupee, thus assuring Indian traders of the need for immediately resuming trade relationships with Great Britain.

Mr. Montagu, replying referred to the abnormal state of the Indian trade position, which last year, showed an adverse balance of Rs. 43 crores, compared with a favourable balance of Rs. 125 crores in 1919. The Government were anxiously watching the situation, but, in view of the extent of sterling resources and obligations, he did not see the practicability of intervening effectively in support of Indian exchange. He fully appreciated the drawback of the present position, but the causes were worldwide, and beyond individual Governments' control. He pointed out a similar instability of sterling, franc and other exchanges.

The Esher Report.

Replying to Colonel Yate, Mr. Montagu said he hoped very shortly to announce a decision regarding the steps taken to carry out the recommendations in Part V of the Esher Report, in respect of improvements in the conditions of service of the Army in India.

Default of Traders.

The Executive Committee of the India section of the Manchester Chamber of Commerce has passed a drastic resolution with regard to the trade situation in India, unanimously recording a condemnation of the Indian dealers refusing to pay drafts while exchange rates were below two shillings per rupee. They contend that this is contrary to all principles of fair dealing, and the Executive feel that such violation of the sanctity of contracts will jeopardise future commercial relations. The Executive, while sympathising with Indian dealers in their present difficulties, is unable to advise Manchester shippers to submit to the dealers' drastic action; neither can they associate the Chamber with a recommendation to grant them concessions.

The Manchester Guardian supporting the Delhi Legislative Assembly's resolution, in favour of the Government of India's control over the Indian Army, considers the programme of Indian Moderates demands, with regard to the Indian army functions as the only safe and sane policy. The paper urges the Imperial Government to make it clear that they intend to maintain it.

In the House of Commons, Mr. Rupert Gwynne asked whether the Indian Medical Service had neither received the benefit of accelerated cadre promotion granted in the British army and R.A.M.C., nor accelerated time promotion granted in the Indian army, and whether the reason given for the exclusion of the I. M. S. from the British army and R.A.M.C. cadre acceleration to a Lieutenant-Colonelcy, was because the Indian army had not it, and whether from the Indian army time-scale acceleration to field rank, because the R.A.M.C. had not it, and what was the object of placing officers of the I. M. S. in this disadvantageous position.

Mr. Montagu asked for particulars, and said that, in the meanwhile, he could assure Mr. Gwynne, that there had been no discrimination against the I. M. S.

Standing Committee.

In the House of Lords on a motion of Lord Lytton, it was decided to appoint a Committee of eleven Lords to join the Committee of the House of Commons as a Standing Joint Committee on Indian Affairs. Lord Lytton explained that the duties of the Committee would be purely advisory and explanatory.

U. S. Silver for India. Lord Reading Criticised.

LONDON, February 17.

The Morning Post's Washington Correspondent, referring to Lord Reading's speech at the English Speaking Union dinner, says that the action of the United States in sending silver to the East was authorised by the Pittman Act, which met with some opposition, but was passed on the 23rd April, 1918. The full text of the Act appeared in the Daily Official Bulletin. There was no attempt at concealment, Lord Reading is wrong in stating that his was the first public utterance on the subject, and he was equally so in saying that America had since made no claim regarding the matter, thus implying that it was a free gift.

The last annual report of the Secretary to the Treasury says that of the British Government obligations held by the Treasury 122,077,633 dollars are regarded as having been given for purchases of silver under the Pittman Act, 17,633 dollars being for interest. Details of the arrangements for payment follow, and until interest and principal are fully paid up the British Government has to enable Americans to obtain rupee credits at the same price as Englishmen, by permitting the United States Treasury to tender for Government transfers on the same terms as British nationals.—Pioneer.

Irish Situation.

Serious Reprisals.

Horrible Tales Day by Day.

(REUTER'S.)

LONDON, February 24.

Serious reprisals are reported to have taken place in Ireland. Twenty houses at Bally Longford County, Kerry have been destroyed by fire after two Auxiliaries had been killed in the ambush, and nine houses and shops have been burned down at Roselea, County Fermanagh, following the shooting of a Unionist merchant. As a result of the ambushing of the Crown forces at Mount Charles Donegal, a pitched battle in the streets ensued in which a girl and a policeman were shot dead, and a number of buildings burned down. Business has been suspended and schools closed. The majority of the inhabitants have fled to the neighbouring villages.

Serious Cabinet Differences. Coalition Ministers' Attitude.

LONDON, February 24.

The Daily Sketch states that there is a serious difference of opinion in the Cabinet over the Irish question. Several Coalition Ministers strenuously object to the policy of reprisals, particularly the conduct and status of the Black and Tans. Unless new decisions are taken quickly, says the paper, serious split in the Cabinet is inevitable. It is suggested that the Black and Tans should be disbanded or brought under military discipline and that a Supreme Court should be established to hear the appeals against the court-martial decision.

St. George's Chapel Windsor. Threatened Collapse.

LONDON, February 24.

According to the Dean of Windsor, the historic building, St. George's Chapel, Windsor, the burial place of many English Kings, is threatened with collapse. In a letter to the press, the Dean appeals for funds to restore the building which, he says, will be closed next Easter for three years for repairs. Twenty thousand sterling has already been subscribed which is enough for the first year's work.

Unemployment Insurance. The Act in Commons.

LONDON, February 24.

The Government's Unemployment Insurance Act Amendment Bill was today read in the House of Commons for a second time and passed without division. Mr. Macnamara said that State provision would be increased from four and half millions sterling to over five and quarter millions, and they would provide sixty two millions for unemployment donations for ex-service men. The benefits would be extended from fifteen to twenty-six weeks in any one year and weekly amount would be increased to 18 shillings for men and 15 shillings for women.

English Summer.

LONDON, February 24.

The Summer time in England begins on April 2nd and ends on October 2nd.

Russian Trade Unions. Red Army's Revolt.

LONDON, February 24.

The Daily Telegraph's Berlin correspondent says that a telegram from Moscow states that the executive of the Communist party adopted, by 62 votes to 8, views of Mr. Lenin in favour of leaving trades unions, a large measure of freedom instead of making them merely the executive organs of the Soviet Government as advocated by Mr. Trotsky. It is rumoured that Mr. Trotsky is much chagrined and has resigned the presidency of the army council. It is also rumoured that a part of the Red Army in Moscow has revolted in favour of Mr. Trotsky and that there has been fighting in the streets.

Conspiracies in Egypt. Terms of Punishment.

LONDON, February 24.

CAIRO.—Sentences in the Vengeance Society conspiracy case are promulgated. Seven death condemnations including Abdul Rahman Bey, Local Secretary of Egyptian Nationalist Delegation, are all commuted to fifteen years penal servitude. Fifteen sentences to various terms of imprisonment are reduced to periods varying from twelve to two years. Punishment of thirty lashes on eleven of accused has been annulled.

The British Budget. Excess Profits Duty.

LONDON, February 23.

Mr. Chamberlain announces that, after providing £10 millions for refunds and approximately £1 million for interest as prepayment, the amount of the excess profits duty paid into the Exchequer from the 1st April 1920 to the 19th instant was £191 millions.

Imperial Exchange Option of Colonies.

LONDON, February 23.

In the House of Commons, replying to a question with regard to the policy governing the inter-Imperial exchanges, Mr. Bonar Law declared that, in case of the Colonies and Protectorates, as far as possible, the Government maintained the stability of exchange in relation of sterling, unless it was advantageous to the Colonies to link up exchange with another area.

The Middle East.

The Mesopotamian Mandate.

Question of Alteration.

(REUTER'S.)

LONDON, February 23.

Replying to questions on the subject of the publication, of the Mesopotamian and other mandates, Mr. Bonar Law said that the matter had been discussed by the British and Allied Governments, and the terms of the mandate, which had already been submitted to the League, would be published, but the Government regarded this in a similar way to the negotiation of a Treaty, while recognising, at the same time, Parliament's right to refuse to adopt it. If the House wished to alter a mandate, it could accept the mandate with alterations, upon which the mandate would return to the League. He believed that the French Government intended to publish a French draft of the mandate immediately.

Persian Affairs. A Cossack Government.

LONDON, February 22.

Official circles learn from Teheran that Persian Cossacks, headed by Riza Khan have taken possession of Teheran and are overthrowing the new Government.

Riza Khan refuses to accept the Anglo-Persian Treaty in its present form. The intention is to create a new army alit national defence and deport the most serious political offenders. The Cabinet's first meeting is to-day.—Pioneer.

LONDON, February 21.

TEHERAN.—About 3,000 Cossack troops from Kazvin two batteries of 4 guns each, headed by Riza Khan Sardar, entered Teheran at midnight last night, taking possession of the town without encountering serious resistance.

The advancing army was met at Mehrabad near Teheran by Persian and British representatives, to whom Riza Khan announced his intention of establishing a military Government at Teheran, with a view of detaching Persia against the Bolsheviks after the withdrawal of British troops. There was some street fighting, but the only casualties were amongst the guards offering resistance. The Cossacks are policing the streets and guarding the foreign Legations. The town is quiet. The bazaars are closed. There is no hostility to foreigners on the part of the new Government. Many arrests are expected.

Ex-Ministers Arrested.

LONDON, February 25.

Reports received in Paris from Persia state that calm prevails in Teheran. The bazaar is closed. Cossacks have made a re-distribution of wealth and have effected a number of arrests, including several ex-Ministers and some Princes. The rebels declare their respect for the Shah and their abhorrence of Bolshevism. The coup de tat is evidently not directed against the British.

DIVORCE IN ENGLISH CIRCLES. Question of Validity.

LONDON, February 23.

An important issue concerning the validity in Great Britain of divorces granted in India, was raised in the Divorce Court to-day, when the petition of Captain Reginald Keyes came up for hearing. Captain Keyes, who was formerly in the West Kent Regiment, was married at St. Paul's, Calcutta, in 1916, and obtained a divorce in the Punjab High Court in 1918, which was later made absolute. Counsel said that the petitioner was bringing an English suit on the grounds of security, in order to make his position safe.

The Attorney-General, for the King's Proctor, who attended in response to the President's request, said he was bound to submit that there might be grave doubts whether Indian Courts were empowered to dissolve marriages where the parties were not domiciled but resident in India, and whether they were able to grant a divorce, effective in Great Britain. After referring to Section 2 of the Indian Divorce Act of 1869, he asked it the word "reside" in it, meant "residence" or if it had the more pregnant meaning of "domicile".

The Attorney-General said there was no doubt that in order to validate divorce beyond the territory where it was granted, the foundation of jurisdiction must be permanent domicile. He pointed out that His Lordship's judgment might render it necessary, in the public interest, to take certain steps.

The next question was whether the Imperial Parliament could have authorised the Indian legislature, contrary to the fundamental principles of divorce legislation, and if India had this power, why not the colonies.

Sir Henry Erle Richards, on behalf of the Secretary of State for India, said that the latter placed great importance on the question of divorces granted in India during the past fifty years to resident Englishmen. There had doubtless been many re-marriages and children, whose legitimacy depended upon the validity of the divorces. If those divorces were now decided to be invalid, one would be faced with a most difficult position, which could only be cured by legislation.

Sir Erle Richards submitted that the limitation of the Act to Englishmen domiciled in India gave it a limited application to Eurasians and converted Easterns, because few Englishmen were really domiciled in India. He argued that the Indian Courts throughout had been given jurisdiction with regard to Europeans matrimonial matters. It would cause a great scandal and confusion if people divorced in India were regarded as married in Great Britain. He contended that India stood in a special category, different from any Colonies, owing to difference of conditions, and the usual domicile test would be fatal in the case of India.

The President reserved judgment, after which the taking of evidence in the case proceeded.

Georgia and the Bolsheviks. Enemy Repelled.

LONDON, February 24.

A Georgian official telegram claims the repulse of the Bolshevik attack on the 20th instant with 2,000 prisoners and a large quantity of booty. It states that Tiflis is entirely out of danger.

The London Conference.

The Sevres Treaty.

Turkish Nationalists' Demand.

(REUTER'S.)

LONDON, February 23.
The delay in the proceedings for the Conference yesterday was due not only to the illness of the Turkish Grand Vizier, but to the difficulty of reconciling the claims of the two Turkish delegations, each of which insists that it is the sole official representative of the Turkish people. Bekir Sami Bey, head of the Nationalist Delegation, declares that he is determined not to give way to either the Constantinople Government or the Greeks. He says that the Nationalists desire a free and independent Turkey. Meanwhile, the Greek Delegation is equally uncompromising and is stated to have been grieved up by telegrams from Athens, which were sent on behalf of King Constantine.

The rival Turkish delegations attended this morning's Conference which was adjourned until tomorrow after an hour.

A communique says that Tewfik Pasha and Dikirsame Bey both expounded the general principles of the restoration of peace in the East. They were invited to specify him more concrete form their views on the points in the Treaty of Sevres, which they desired to be modified.

German and Turkish Delegates.

Dissatisfaction is expressed in British circles at the dilatoriness of the Turkish delegation, as shown in to-day's meeting of the Conference. Despite the fact that they had months to consider the matter, they were absolutely unable to advance a concrete case. The German delegates, who are arriving in London on Saturday, are similarly in a state of indecision at present, experts on sub-Commission disagreeing with regard to recommendations.

"The Big Three."

It seems that, while the British are not adverse to the Greek idea of cutting the Anatolian knot with the sword, the French and Italian military experts declare that a Greek advance to Angora would be madness. The Italians urge an agreement with the Kemalists and say that otherwise, facing a gigantic inter-Allied expedition, there will be a hopeless deadlock. It is stated that France, as she is not hopeful of any immediate settlement of the Near Eastern question, favours negotiations for a general armistice on the Turkish Nationalist fronts, during which time the Allied forces would be withdrawn from Asia Minor and the Allies would then act as joint mediators between the Greeks and Turks.

M. Venizelos.

LONDON, February 24.
It is announced that M. Venizelos will shortly confer with M. Calogeropoulos, in order to discuss the best means of retaining for Greece the advantages conferred upon her by the Treaty of Sevres.

French Army Estimates.

LONDON, February 24.
PARIS.—Report of the date head of the Chambers Committee dealing with the army estimates, proposes a reduction of nearly six million sterling on total of 260 million put down by the Government.

Island of Yap.

Dr. Wilson's Note.

LONDON, February 25.
A Paris message states that Dr. Wilson's note to the Council of the League of Nations declines to recognise Japan's control of the Island of Yap on the ground that the Island is an essential part of the Pacific cable system and that a free use of it cannot be restricted or controlled by any power.

British Cotton.

LONDON, February 16.
It is reported from Manchester that, although the market has not definitely improved, spinners and weavers are so short of work that they are willing to accept contracts at a decided loss, and buyers are seizing this opportunity. Bids from India tend to improve, and there is buying of light miscellaneous fabrics, besides occasional business in grey staples chiefly for Calcutta. Manufacturers hope trade will soon be sufficient to lift prices to a more profitable level. *Pioneer.*

The Jute Trade.

Depression in Dundee.

LONDON, February 16.
Dundee reports are less cheerful. There is insufficient business being done in jute to make prices more than nominal, and the quality of raw material is low. It is computed that, on the average, spinners have on hand six months' supply of jute, working a "forty-eight hours" week, bought at ten to fifteen pence per ton above the current rates. Heavy losses are unavoidable. *Pioneer.*

Hurlingham Prices.

A "Times" Protest.

LONDON, February 16.
The *Times* polo correspondent announces that Hurlingham, having spent large sums on the stands for the American Cup matches, proposes to charge, 5, 10, 15 and 25 guineas for seats and strongly protests against such prices, declaring that five guineas should be the maximum. *C. & M. Gazette.*

LONDON, February 23.
The Senate of Aberdeen University has granted the Honorary Degree of Doctor of Laws to Sir George Carmichael.

LONDON, February 24.
NEW YORK.—Postal aviators have arrived at Hozelhurst aerodrome, Long Island, with mails from San Francisco. It is estimated that the flight occupied thirty-three hours and twenty minutes.

Legislative Assembly.

Madras and Incometax.

The Nankana Tragedy.

(ASSOCIATED PRESS)

DELHI, February 24.

Mr. Mukundaraja Iyengar, Member of the Legislative Assembly, has been informed by the President, that his interpellation on the externment order passed by the Pudukotah Durbar against Mr. S. Satyamurthi, of Madras has been disallowed under Rule 8.

Mr. Narayandas Girdharidas also asked (a) Is the Government of India aware that in the Madras Presidency, Guzerati and Marwadi assesses to income tax who have been customarily maintaining their accounts in their own languages are required to furnish an English translation of their accounts and statements in addition to their accounts and statements furnished in their languages to the income tax authorities. (b) Does a similar practice obtain in any other province where large numbers of assesses maintain their accounts in a language, which is not a vernacular of that province. (c) Do the Government intend to consider the desirability of dispensing with this requirement wherever it may obtain and of directing the local Governments concerned to employ a sufficient number of accountants conversant with the language in which such accounts are kept and thereby obviate the necessity for an English translation. The reply was (a), As stated in my reply to a question in the Legislative Council on the 11th September 1920, the order of the Madras Government is not that the translation of accounts must be in English but that it must be either in English or in one of the five specified vernaculars of the presidency. (b) I am not aware of any similar practice in other provinces. (c) The Madras Rule itself shows that the staff which at present deals with the income tax work cannot do the work without the assistance of the translations which the rule requires. The Madras Government like all other local Governments are at present considering proposals for a large increase in the special staff employed for income tax assessment and the Government of India will recommend to the Madras Government that in formulating their proposals they should aim at doing away with the necessity for any such rule.

Mr. Bakshi Sohan Lal in moving for an adjournment of the House to discuss the Nankana Sahib tragedy said that for the last six months they had been hearing of many quarrels in the Sikh shrines in many cases attended by casualties but in no case had the result been so horrifying as in the latest phase of the movements. The speaker read all the press Communiques that had been issued on the subject by the Punjab Government and said that popular estimate of the casualties stood at 195. This was a very serious matter and the Government should make its position clear on the issue. When the speaker was proceeding to move his resolution the President called him to order and said that the parliamentary procedure was that when an adjournment was secured a discussion should follow and if after hearing the Government the mover desired to press his motion and if the motion was carried, it meant a vote of censure on the Government. At this Mr. Bakshi Sohan Lal resumed his seat.

Sir William Vincent assured the House that the Government fully realised the extent to which the Sikh feeling on the matter was touched and that they had fullest sympathy with the sufferers but he regarded the present motion with considerable apprehension as it would establish an unsound precedent to this Assembly. The administration of law and order was a provincial matter and the Punjab Government had adequate machinery to deal with it and therefore felt that this question should have been brought before the local Council. If another trouble arose in Bombay or in Bihar or in any other place and the Home Member was asked to explain then the position of the Central Government would be impossible. He therefore apprehended that this resolution sought to set an unsound precedent for this House. However he was glad to give the entire information that he possessed on the subject. The first information that reached him was through non-official sources. Then came an official telegram confirming the serious affray. The Government of India at once sent a clear line message to the Local Government to ascertain the full facts and wire them as the figures in some non-official reports were put at 130 and 195. The main reason for the Government to send this telegram to Lahore was that there was danger that these disorders might react on other places in India. The Government received a reply that the Governor with the Executive Council and Ministers had proceeded to the place and that investigation was conducted with all possible vigour. When the Governor reached the spot he expressed his full sympathy with the sufferers and assured them that full measures would be taken to bring the guilty to justice. His Excellency talked with many people and produced a good effect on their minds. Owing to the serious nature of the affray troops were sent and now order having been restored troops would be recalled and the Police force strengthened instead. The shrine had also been placed in the hands of a committee consisting of many respectable Sikh gentlemen.

Mr. Hailey speaking on Bakshi Sohanlal's motion for adjournment explained the position of the Central Government in regard to the matter and wished the mover not to press his motion.

Mr. Bakshi Sohanlal pointed out that he simply meant to bring matter to the notice of the Central Government and would not press it.

Exactly at four P.M. Bakshi Sohanlal moved adjournment of the House to discuss Nankana Sahib tragedy as he felt that the matter was very serious, the number of casualties being popularly quoted at 195.

Sir William Vincent said the Government had full sympathy with sufferers, but law and order being provincial matter he viewed the present motion with considerable apprehension, for it sought to establish unsound precedent to the Assembly. It was impossible for Central Government to explain such incidents every time that disorders occurred, especially when they were within the full competence of Local Governments. The Punjab Government had adequate

power to deal with the present case and this question should be brought before the Local Legislature. When the news of the affray reached Lahore, the Governor with Executive Council and Ministers proceeded to scene of occurrence and expressed full sympathy with sufferers and assured people that full measures would be taken to bring the guilty to justice. Troops were sent and order was restored. The police were now being strengthened and troops withdrawn and the Shrine was placed in the hands of a Committee of respectable Sikh gentlemen. Government could have done nothing more and the speaker appealed to the members of the Assembly not to say nothing at this stage that might prejudice the case of either party. They had also to consider that for sometime past a movement was on foot to forcibly turn Mahants out of some shrine for their waste of income and it was possible that the same movement was the cause of this incident. The Assembly should therefore leave the matter entirely at the discretion of local Government.

Bhai Man Singh suspected that perpetrators of the crime got encouragement from Government officers.

Mr. Hailey took strong exception to Man Singh's assertion against the Government officers, before any facts were known either to him or to Government. Discussion should have confined to ascertain all that Central Government knew about the incident. Bakshi Sohanlal did not press his motion as he simply desired to bring the matter to the notice of the Central Government.

The Assembly adjourned till 1st March when the budget would be presented.

Mr. Kamat moved that the Indian Legislature be given an opportunity to discuss before any action was taken on the reports of any committee appointed by the Government of India or the Secretary of State and said he believed this procedure would work as a safety valve. The present Legislature was a greatly representative body and was manned by members who had made a great name in administrative fields. The public would also feel satisfied that a spirit of mutual trust prevailed between governments actions. He was quite alive to the difficulties which were either highly comprehensive and technical or required prompt action. The rules that the Secretary of State would frame on the subject should provide against such exceptional cases of reports.

Mr. O'Donnell, Home Secretary said the motion as drafted attacked the position of the Governor-General by asking the Secretary of State to frame rules to tie the hands of the Government of India by a formal regulation. According to the Government of India Act the administration of civil and military affairs was vested in the Governor-General and Secretary of State had no powers to frame rules of the kind. Notwithstanding this, the committees and commissions were of different nature which could not also always be under the purview of the Assembly. Certain reports like the Mesopotamian report required immediate action in the interests of humanity. Then again the second category of reports required prompt action for which no special session of the Assembly could be summoned. Further reports of committees of Naval and Military matters might not be discussed with regard to public safety and lastly reports of committees affecting foreign states or relations with Indian Princes were not the concern of the Assembly. Committees could be appointed on any subject.

Dr. Nandlal also appealed that the co-operation of legislature be sought on all possible occasions.

Mr. Hailey said no action had been taken on the Esher report as the Government wanted the opinion of both houses on the report and it was in this spirit that they wanted to work in future. The Government would place its views before the Assembly and would receive criticism of non-official members.

Sir Godfrey rose to correct Mr. Hailey as action in certain respects had been taken on the Esher report.

Mr. Hailey said he meant no action was taken on controversial matters.

The Home Member then asked the mover if he still intended to press his resolution.

Mr. Kamat said that in consultation with the Home Secretary he would modify his resolution so as to put it that the Government of India so far as practicable would allow the Indian legislature to discuss the reports of the committees. The amended resolution was carried.

Dr. Nandlal moved that a committee consisting of elected members of the Legislative Assembly be appointed to enquire into the internal causes of the raids in North West Frontier Province and to suggest as to what suitable and practical measures may be adopted to put an end to the raids. The speaker gave an account of the recent raids committed by Wazirs, Mahsuds, Mahmands, Khotwals and other tribes and their predatory habits of centuries old. Dr. Nandlal had hardly come into the middle of his speech when he was called to order by the President that under standing order 23 the House must proceed with the motion for adjournment and called upon, Mr. Bakshi Sohanlal to formally move the same.

The Assembly adjourned till 1st March.

Bombay Market.

BOMBAY, February 25.
Very depressing feeling was prevalent at the opening of the market to-day; but actual trading did not reveal any serious shrinkage. Weakness of cloth and yarn is partly set off by low exchange and cheaper cotton and oversold position of market absorbs shocks which bearish factors are persistently giving of late. Operators are waiting for budget before committing to a definite line. Miscellaneous section was slightly weak and bank shares remained unchanged.

Foreign Money Orders.

Rate of Commission.

DELHI, February 24.
Extraordinary gazette notifies that, in case of foreign sterling money orders, rates, of commission shall be Rs.1/12 for every sum of five shillings or fraction thereof.

A Disastrous Fire.

RANGOON, February 25.
A disastrous fire occurred at the Military Police quarters at Mandalay, on Saturday afternoon, destroying over sixty houses. Many families have been rendered homeless, besides losing all their possession. A spark from the cook-houses is believed to be the cause of the fire, which spread rapidly in strong wind. There has been no loss of life, but several had been narrow escapes. A number of goats have been burnt in the conflagration.

(ASSOCIATED PRESS).

City's Deserted Appearance.

Propaganda in Poona.

The Viceroy's Soothing Balm.

I am very glad to have had this opportunity of meeting you here this afternoon and of having had laid before me one more representation on behalf of the Moslem community. With regard to the present situation I need hardly remind you, though perhaps it is worth while doing so, that I and my Government have repeatedly brought your contentions to the notice of His Majesty's Government and of the Peace Conferences which have been sitting in Europe on this question, may I remind you that early in the stages of the Peace Conference the Secretary of State, Lord Sinha and the Maharaja of Bikaner who were then representing India at the Peace Conference stoutly fought your case before the Peace Conference but in as such as none of these gentlemen could be said to represent strictly your community. I asked certain other gentlemen to go actually before the Peace Conference itself and plead the Mahomedans cause and they were His Highness the Aga Khan, Mr. Aftab Ahmed and Mr. Yusuf, Ali, Gentlemen, not only have we done this but every memorial which any sections of your community have forwarded to me has been forwarded to the Secretary of State and has been supported in the most strenuous terms not only by official documents from my Government but by personal telegrams from myself, so that I can assure you from first to last, and long before the non-co-operation movement began that we as a Government and I as the head of the Government strongly supported your contentions not only before His Majesty's Government but also before the Peace Conference and lately in order that we should leave no stone unturned for your case to be represented not only adequately but to your own satisfaction we have again asked certain gentlemen unofficially to go to Europe and present your case there—His Highness the Aga Khan, Mr. Hasan Imam and Mr. Chotahi and Mr. Chotahi accompanied by Dr. Ansari who will be acting as his Secretary. I should think a recapitulation of what we have done and what we have attempted to do such as I have laid before you this afternoon ought to convince you and I hope does convince you that we have left nothing undone which we could do in order to support your case. I am not acquainted with what is going on in London at the present movement, I have no knowledge either official or private of the Conference which are taking place, but I can assure you that from first to last we have espoused your case and we have fought it in a way which if I was at liberty to place before you the communications which we have sent none I think would satisfy every individual. In conclusion I must again express my great sympathy with you and my determination to the last moment to press every point, which we can, in favour of your representation.

The Amritsar Indemnities.

Swarajya Propaganda.

GUNTUR, February 26.

Poona Sojourn.

POONA, February 25.

There was only a small and select gathering of officials present on the platform of the Poona Station then the special train containing Field Marshall H. R. H. the Duke of Connaught and Starbearn and Members of his staff steamed in precisely at 9 A.M. As soon as it had come to a standstill H. R. H. the Duke appeared and at once every hand came to salute. Stepping from the train, the Duke was greeted by Lt. General, Sir William Marshall G. O. Commanding-in-Chief, Southern Army and immediately introduced his staff officers Major General Sir Wyndham Knight, Deputy Adj. and Quarter Master General, Southern Command, Brigade General W.H. Norman, General Staff, Southern Command, Major Burmester Assistant Military Secretary and Captain R.E.V. Cavendish A.D.C. Civilian Officials were Mr. Pratt Commissioner C.D. Mr. G.O. French Sessions Judge, Mr. A.F. Hudson, Collector of Poona, Mr. R.L. McCulloch, Dy I.G. of Police, Mr. L.P. Apte, President City Municipality and Khan Sahab P.B. Messman, President Suburban Municipality. The front portion of the station was tastefully decorated with flags and coloured bunting, with palms, flowering plants and ferns. The route along which His Royal Highness proceeded was also richly decorated. From the centre facing the Royal Saloon a rich red baiz carpet led to the outer porch. After a brief introduction to those present, His Royal Highness was conducted to the entrance where four or five motor cars stood ready to convey the whole party to the Race Course where the chief function of the morning, the review of the troops and presentation of colours, was to follow. His Royal Highness was accompanied by Sir William Marshall and Captain Cavendish in the first car while the other members of the Duke's party and officers of Southern Command with Mr. L. Robertson, I. G. of Police followed up in other cars. The entire route from the railway station to the Race Course was kept clear of traffic by the police. There were gatherings of people at most of the road junctions to see the Duke pass, but the roads are mostly too narrow to permit of crowds lining the sides. It was at the Race Course, however, that the chief function of the day was to take place and it was to this point that large crowds tended their way from the early hour of the morning. The scene here was therefore one of vivid animation. Prior to the arrival of the Royal Field Marshall strains of martial music had heralded the march of regiments to the General parade ground. As each unit arrived it took up the position allotted to it so that the spectacle that burst on view on reaching the ground was that of small army standing ready to accord Highness the tribute due to his exalted rank. On the right of the line facing grandstand were artillery less one battery which was to fire the Royal salute of 31 guns in honour of the Duke's arrival. Next the artillery were several squadrons of cavalry and then in quarter columns of regiments 110th Mahrattas Light Infantry and the colour party of 120th Rajputana Infantry in order, Argyll and Sutherland, Highlanders, Lincolnshire Regiment, Sappers and Miners and other units with some boy scouts and girl guides on either side of saluting base. The whole parade was under the command of Major General S. H. Climo C. B. D. S. O, late of the Waziristan Field Force. Immediately in front of the troops stood a small dais tastefully decorated with flags and coloured bunting with flags aff alongside it from which rich rolls of Royal standard broke to faint morning breeze when H. R. H. the Duke's car was seen approaching. On either side of the dais were enclosures set apart for European and Indian Officers warrant Officers and N. C. O's and families, but it was behind this gathering that one saw the greatest gathering of all. For all the seven stands of W. I. T. C. enclosures were packed full of European, Parsee and Hindu ladies and gentlemen while the enclosures were likewise full. It was well that the majority of the people had shelter of roofs above them as the sun was very trying during an hour or so the ceremony lasted. As H. R. H. the Duke appeared on the ground massed bands struck up the national anthem and troops presented arms, the cavalry and mounted officers saluted with their swords, one brilliant flash of sunlight glinting off polished weapon testifying to the provision with which the movement was carried out. Mounting his charges H. R. H. the Duke rode forward to inspect the lines of troops accompanied by Sir W. Marshall and other Officers present. The inspection completed H. R. H. the Duke rode slowly back to the dais returning the salutes of the military in the neighbouring

Presentation of Colours.

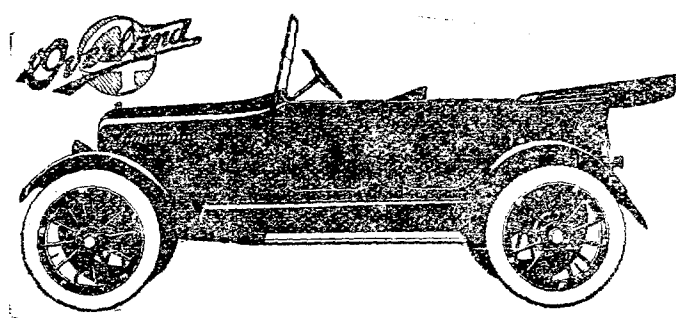
The Duke's Speech.

I have great pleasure in presenting you with your new colours to-day. Both of your regiments had a terrible time during the late war but not before. You had earned distinction by being mentioned twice in despatches for gallant work at Kurna and Chaiba and were present in all the actions before forming part of the garrison at Kutel-Amara. During that period you both suffered the worst fate which can fall to the lot of a soldier that is of surrender, but this only took place when the heroic garrison was practically wiped out by sickness and starvation. You have however this thought to console you that you did your duty to the end. I can realise the terrible hardships you endured while in captivity from sickness and starvation but to-day you are reformed once more and have your colours presented to you and I feel sure you will honour and guard them in the future as you have in the past. These colours as you know represent your sovereign and your country and I hand them into your keeping being confident that you will ever cherish and faith fully guard them

అందఱు, ఫిబ్రవరి 28:— ఇండియావర్కింగ్స్ కాలా-
సింధుటకయ యేర్పడునట్టిదిగ న్నాండిను బాబుగారు కనుటి-
లాని కామస్యసభాసభ్యులతోపాటు ప్రభువులసభలోనివారి
నూత 11 మంది యొకరినొకరి నని ప్రభువుల సభలో నిష్క్రమ-
ప్రభువుగారి రీత్యాన ముగియించబడినది. ఈకమిటిగా మరక-
నెలలో నియ్యకారము ముగియించినదిగని నిజముగాను చెప్పిరి.

హిందూ దేశమునకు నిదర్శనము

ప్రస్తుతము ధర లాభకరముగా ఉండుటవలన ఇప్పుడే మీరు ఓవర్ లాండు కారును కొనుడు.
ధర 1-కి రూ 4,750 లు మాత్రమే.

మా వద్ద స్టాక్ లో నుండు ఓవర్లాండు మోడర్ గానే యుండు నట్టి రకముల కారులను గుటి చియే టు క్రింద తెలుపబడి యున్నవి.
ధర 1-కి రూ 4,750 లు మాత్రమే.

ఇప్పుడే తంతి వచ్చెను.
అడిస్ కో., నుద్రాను.

ఓవర్లాండు 4 కారులు కలకత్తానుండి థిల్లికి 40 గంటలు కాలములో నిజావక పూర్తిగా బాటమీద ప్రయాణ చేసినవి. అభివీయలుగా ఇవి కరిగించబడినవి. ఎంజను ఒక గంటకు 47 1/2 మైళ్లు చొప్పున ప్రయాణము చేసినది. రెండు కారులు పోటీకి బయలుదేరినవి. రెండును సరాసరి నూటికి నూరు చొప్పున చక్కగా పందెమును జయించినవి. మెకానికల్ టెస్టును గాను మధ్యన అగలేదు. చక్రములనుండు రంధ్రములు పడలేదు. అత్యద్భుతమైన జయము. హిందూ దేశమునకు ఇది నిదర్శనము.

అనేక మైన విషయములు.

కొంతకాలమునకు మునుపే ఆస్ట్రేలియాలో కలిగిన పెట్రోలు కఠినతలన మూడు ఓవర్లాండు కారులు ఆగిపోయినందుకు నిదర్శకములు గలవు. ఒక కారు ఒక గాలను పెట్రోలుకు 42 1/2 మైళ్లు చొప్పున ప్రయాణ మొనర్చినది. ఇంగ్లండులో కొంతకాలమునకు మునుపే ఒక ఓవర్లాండు 4వ కారు అటుదిసములలో 1262.48 మైళ్ల దూరము ప్రయాణము చేసినది. 23.47 మైళ్లకు ఒక గాలను పెట్రోలు చొప్పున వ్యయమైనది.
మెకానికల్ టెస్టు నిమిత్తమై మధ్య అగలేదు. సరాసరి ఒక గంటకు 30 మైళ్లు వంతున ప్రయాణ మొనర్చినది!
ఓవర్లాండు నిదర్శనములను గురించి లెక్కలేనివి మేము మీకు తెలుపగలము. మీరు మీ ఓవర్లాండు కారును కొంటారా?

అడిస్ కో. అండు కో., లివియెడ్,
ఓవర్లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు, మౌంటురోడ్డు, నుద్రాను.

బంగోలు వార్తలు.
(వివేక పాఠశాలనుండి శ్రీ ప్రభాకర కవివరములు) వారి దృష్టి.

మాతృభూమి నుండు ఉన్నత పాఠశాల నుండు బహు వీధి కుటుంబములకు సంబంధించిన పాఠశాల, కలు గ్రామ నుండుండి కచ్చి అంగ్లీషు భాష నేర్పుకొను చున్నాడు. అందు వర్తమానుండి విద్యుత విద్యార్థులనుండ గలరు. ఈ విద్యార్థులు విద్యార్థులను జేయుచున్నారే కాని, యిది వరకు వారికిని సాక్షియును ఈ వర్తమాను వారి కలిగించ వుండుటయే కాని, వారికి అనేక వాటికలను జేయుచున్నాడు. అందుకు, అక్కడనుండి వారిని యొకకో, (విద్య పాఠశాలకు యో, ఇ రొండు దొరగాటోపి చెటువ ప్రలాదక్షిణి. ఈవని యొకరు చేసియుండుకో యని దెలుసు కొనుట వర్తమానులనుండు తొంబదిమందివారిని విడిచి అడుగగా మాకు వారినియెముగూడ తెలియదని, విద్యుత వర్తమానుల కేవల జయించడమే వర్తమానుల వారందరిని చెప్పుకల వరకు పాఠశాలకు వారినిగూడ తెండు దివములు అన్న మా నుండ బెట్ట గొండిరి. అప్పుడు, భారా వెంట్రోయియగారు, బొంబాయి, రెండు వందలవంతుల వారి పాఠశాల అన్న వాడుకదీరి. అంతట వర్తమానుల చెటువ కలంపుతో మిగిలిన రే.టికెటయను పాఠశాలకు రావలసినదనియో భోజనము బెట్టెనదయో, (విద్య పాఠశాలకు వచ్చిరి! అంతట వారినివర్తమానులు దెలుపు కొని వాటిని తొలగించిన పాఠశాలకు వచ్చినవని నేల విడిచి వచ్చియుండు, నిరవరాధులగు బడినుండి దిక్కిలు జేసిరి. అట్టికటి మేమందరమున వారిని దిక్కిలుకుండి తొలగించినన్న పాఠశాలకు రాదుని ఏగ్రీవముగ గోజేయసాగితిమి. అంతట, వారిని వెల్లిపొయ్యికు పోవండుటలే, అన్ని జేవులకు వాయుజేవుడు సానుబద్ధులు, మా (విద్య పాఠశాలకి) పాఠశాలకు కర్మాణ ప్రాసాదముగాడు, ఇచ్చట వివేక కేయదర్శనాల దాక్షిణ్యగాడుని ఏమై వారి సామానులను గడులలోనుండి దీసి బయటపెట్టి ఆదినను సాయంకాలమే అందరిని వారి వారి గ్రామములకు పొగవంపిరి. వీరందర వరకు విచ్చటికి కచ్చుకు బహు దుష్టరు. మూడు వర్తమానులకు జేవట.

మారకు జెప్పినను, మా (విద్య పాఠశాలకు వర్తమానులకు నిదుర నందుకు తంతివకరము. మూలములను కరిగించు నమింపినను, వైద్యులుజేసి జెలిస శ్రీ ప్రభాకర కవివరముల నెచ్చట వైద్యులకు పాఠశాలలో స్థల మొనంగిన భాగుండును.
హిందూ భాషలనుండి దిక్కిలు జేసినవారి పాఠశాలకు రచ్చియవరకు ని.వరటికో ముక్కమైన బడి జెప్పించిన పాఠశాలకు మూసివేసిన బడి చెప్పెను. అంతట 21 సోద వారము వాయుత వర్తమానులలో అని తెలిసికొనుటకు పాఠశాలకు తెలుపులెరచిరి. హిందూ విద్యార్థు లందర కల ఆదివారములు ఆర్థులముగ నభయ జేయడం, ఆర్థులలోకి పోయి పేరు తినికొనుటం, నాడునకునుండి బహుమతులు చెప్పి వార సోదవారమునాడు, గొర్రెయందరల మూదోవర్తమానుల విచ్చుచున్న ను రచ్చిజెంద అందరింపై నుండుగ పాఠశాలకు బరుగెత్తిరి. అప్పుడునుగ, వీరివార శ్రీ ప్రభాకర గూడ వైద్యులయూ నమొక్కటి చేసిపోయిరి చెప్పకత్తెను.
వంగోల పాఠశాల.
ఈ పాఠశాల శ్రీ ముర టుగలూ ప్రభాకరంతులు గారిజే, మంచి పుణ్యమునందు తెలుకొనిదిది. వర్తమానులకు వివరిన ప్రభాకరముగ నిచ్చిదిగాయ టయే అంతట తొక్కాను. ఈ పాఠశాలకుండు యిచ్చి టికి నుమాడు నాటుల పుణ్యమొనమంది బాటున విద్యార్థుల ను జేయుచున్నాడు. ఈ పాఠశాలకుండు మాతృభూమి కారులు కొందరిని, జేవాళిమానులు కొందరు ఉపాధ్యాయులుగ బడిచేయుచున్నాడు. వారి నామధేయములు (కావల టి నవరకరము, అన్న వివరములు, వారి నామధేయమైన వారు కనేర్చుచున్నాడు. రావలను మిదమూడ అహు నిర్భయతతో నూతుకుటచున్నాడు. మొన్న మా పాఠశాలకుండు శ్రీ ప్రభాకర గో బచ్చు గోళితేకానిగంతి బహు రమ్యముగ జయపడినది.
చీరాల మునిసిపాలిటీ,
చీరాలమునదికో కవులము (1) రచ్చుకరారుల తమ వైద్యులకు కార్మకుల నెరవేర్చునందుకు యొండుడు ఆన వర్తమానులగా నెంచునాడు (2) మునిసిపల్ ఆర్డర్ 48 నెక్లకా ప్రభాకర కవులను ఒక సంవత్సరముగా ఏల నూపర్ సీడ్ నెంట్లకాడో తెలుపవలసినది మదరాసు మిస్ట్రీరియల్ నెట్లు గవర్నమెంటునుండి మునిసిపల్ సుభాస్యకునకు తుత్తర్వ కచ్చుకుండు యందుకయమై యొండుడు 14

తేది కవులము నూడేకాడు కావలసినది అభివీయల్ వైరవకాగాడు వారగా విరివక వర్క మిలివనభ్యులు రావోవుటలే నభవనండున వైరవకాగాడు కమన్వెటీ యాళిప్రామును విస్తార్లు చేయుటయూ పాతకు తెరిగిన నివయమే. అందువైర జిల్లాకత్తెడు గాడు తిగి 22 తేదీ నుండు మిటింగు జనతలనీడిగా కొరివండున ఈదినను మునిసిపల్ కవులమునా నభ జరిగినది. అభికారాభ్యులు వంగోలనుండి రావోవుటలే ఉపాధ్యకులకు రావులన్న కావు ముండుగా అగ్రామి ముండు రెండు. మిలివనభ్యులు వదిమంది ముండు నిచ్చేసి. గవర్నమెంటు అర్డరు నివయమై తీర నుగ యొండుడు 14 తేదీ
(1) మునిసిపాలిటీ చట్టముల నిధించబడిన విధులు కచ్చుల వయరాలకు ప్రజలు తిరివకావక భూమి మెట్లు ముండుటలే, కావల తమకవర్తమాను రావోవాడు విచ్చితిని గాని అనవర్తకరల గావనము (2) చీరాల-చీరాలము వుండే ప్రజలు కచ్చుల విధులకు తిరివకావలను మునిసిపాలి టీని రచ్చువర్తమానులకు ముండు మెట్లకొనుచున్న వారి ప్రార్థన లు తొగినితెలి మునిసిపాలిటీ భాయితేయెండు ప్రజ లో కచ్చులు మెచ్చుచుగాడు మునిసిపాలిటీ తెలుజే రచ్చుజేయుల అర్థవర్తమానుల వర్తమానుల అమెంకా మున సరి వహి 11 మంది నభ్యులు విగ్రీయుగ తీరగొనింది. మునిసిపాలిటీ నిర్మాతలకుండు నుండు యిచ్చుటికెండు ము ని సి పాలి టీ అగ్రరకేడు ప్రజలు సప్రయాం దోళంతులే ముండున్న నభ్యులందరకు విగ్రీయుగ తీర అనవర్తకరల తెలుపులు రావోవాడు విచ్చివక ప్రభుత్వము కావ ప్రజల కోర్కెలకు పాటించలేదు. మన నేమెండుల రాభ్యులములకవులను ప్రారంభమైజేడు. అందుల స్థానిక సంఘములు ప్రభాకరకావలసినవి. ప్రభాకరకావల సుని చెప్పకొనుడు రామాకావలసినది యా డివార్తము టుకు తొలగించున్నాడు. చీరాల-చీరాల ప్రజలు తమకు మునిసిపాలిటీ అగ్రరకేడు విచ్చుకుగ ముత్తొనుచున్నాడు. నిర్భయభావముతో రామాకావలసినది ఈదినాటికి సాగించిన బడి చెప్పి జెల్లికాడు. ఇట్టి క్లికతో విచ్చుల నుండు కాభ్యులములను నిరంధకము వీర ప్రభాకరకావల సుని చెప్పకొనుడు గొంట్లదమా?

(2775)

“కమ్మమ్” మద్రాసు.

2668

ది బెంగాల్ ఫార్మర్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

(The Bengal Farmer's Company, Ltd.)

మూలధనము రూ. 1,00,000 మాత్రమే.

వాటా 1-కి రూ 10 వంతున 10,000 వాటాలుగా విభజించబడియున్నది. రూ 2 లు దరఖాస్తుతోను, రూ 2 లు మంజూరైనప్పుడును, తక్కినది దఫా 1-కి రూ 3 లు చొప్పున రెండు దఫాలుగా చెల్లించవలెను. రెండు దఫాలకు మధ్య 3 నెలలపాటు తక్కువగాని వ్యవధియుండును.

నిర్వాహకత్వము.

మిక్కిలి సమర్థతగల బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరుల యాజమాన్యముక్రింద మిక్కిలి వస్తుకముగాను, బాగ్రత్తగాను నిర్వహించబడుచున్నది. కొద్దివాటాలు మాత్రమే అమ్మకమునకు ఇంకను మిగిలి యున్నవి.

ఉద్దేశములు.

ప్రస్తుతపు శాస్త్రసద్ధతులు, వ్యాపారపు ముఖసూత్రములు, వీటిని ననుసరించి స్వాభావికమైన వంటలు వండించుట, నీటివనతు లేర్పరుచుట మొదలగువాటిని కనిపెట్టి, వృద్ధిచేయుటయే యీ కంపెనీవారి ముఖ్య ఉద్దేశములు.

ప్రత్యేకపు బ్రాంచీలు.

- (a) అన్ని విధములైన చేపల పరీక్షణను వృద్ధిచేయుట.
- (b) వస్తువులను వెంచుట మున్నగు రీతుల వ్యవసాయాభివృద్ధిచేయుట.

పూర్తి వివరములకును వాటాలు అమ్మనట్టి విషయ నిబంధనలకును ఈక్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులను వంపుకొనవలెను.

చందాలు వంకవలె నని ఇంచువలన అందరికి తెలుపుటలేదు. రిజిస్టర్డ్ ప్రాప్రెక్టరు సనుసరించి వాటాలు యివ్వబడును. (2084)

The Managing Agents,
5, Pollock Street, CALCUTTA.

ఇప్పుడే వెలువడినది.
ఇప్పటికీ చాల ప్రతులు
లు ఖర్చు వడినవి.

తెలకుగారి జీవితము
సంపూర్ణోపన్యాసములు

త్వరచుడు.
కృతజ్ఞుడు
సంపాదించుట.

(మర్యాద) ఆంధ్రప్రదేశ్ లకు లుగి కాకినాడలో కాశీకృతరావు పంతులుగారి
వీరి వెంటయూ (నకంపించును) జాగ్రత్త వ్యవహార (ప్రస్తావన కలదు)

ఇందు మిత, రాజకీయ, సాంఘిక పారిశ్రామికాది విద్యాది విషయముల సూక్ష్మ చింతనావ్యాసములు 40 కలవు. చక్కని జీవితచారిత్ర గణము. కలైకూటములలోను, గ్రామ చావల్లలోను ప్రజాసమూహమునకు చదివి వినిపించ దగినది. ఆశురజ్ఞానమున్న ప్రతివాక్కిన్ని విషయము చక్కగ బోధవడును. 426 పుటలు గ్రంథము. ఈ యావన్యాసములను ధరించిన తెలకు సుహాసీయని జీవితసారమే ప్రజలకు తారకము. మూనికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి బి.ఎ గారిచే రచనవర్తముగ వ్రాయబడినది.

వెల రావణు లెందు రు. 2-0-0, అట్టలెందు 2-4-0. పోస్టేజి వేలు.

జలయంతా:- ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కృతజ్ఞులము, 7, తంబుకెట్టినిది మద్రాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుందరమైన 1921 ఉపయోగమైన

క్రొత్త క్యాలండరు

విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నది.

క్యాలండరు వెల 1-కి 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0

వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

తామరతైలము	పండ్లపాడి	మోహనతైలము
డబ్బి 1-కి, 0-6-0	డబ్బి 1-కి, 0-2-0	సీసా 1-కి, 0-12-0

అమృతాంజనం అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము

దగ్గు, కైత్యము, పడికము, రొమ్ముపడికము, తలనొప్పి, వాముపునొప్పులు, పోట్లు, జెనుకులు, చిల్లలు, మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కనిడబ్బితో సహా వెల రూ. 0-10-0 బహు 13 రూ. 0-0-0 పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు తుకారము వర్ణములేదు. దీనికారితో మలయచందనము, రెండు వర్ణములు, అనుమాన విధముల ఔషధమునకు మారుతూ టలలో మాన్యును. శ్రీల దుకును వ్యాధులకు మూడ ఇది రాకొవధము.

- డబ్బి 1-కి వెల 2-4-0.
- 1 చుండి (యలయచందనము కనుపానము) కౌన్సు 8-0-0
- 2 చుండి (యలయచందనము కనుపానము) సీసా 0-8-0
- 3 అచ్చుకగుడిక (100 తాంబూల మూత్రము) 0-4-0
- 4 నాగరఖండము (రీతిలేక లేవకము) డబ్బా 2-0-0
- 5 బడవాను 4-కి (కరువునొప్పికి, కడుపుబ్బరమునకు) 0-8-0

సుధాసారము సీసా రూ 2-4-0
సహాయకి వల్లయుధము అమోఘము.

గంధరూపార్పసీ, రామవరం, (గోదావరి.)

ఇచ్చుచో సహాయకిన దాక పి. డి.

సావంతుని వనాషధి సారవర్ణిల్లా

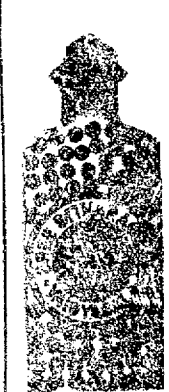
అశుభములను రక్షించుటకు వలెను వాడ్యములతో పోయినచేత గలదు. అశుభములను ముచ్చలను, గండములను, తుండ్లను, ప్రాకారములను అన్ని విధములను గలదు. వచ్చి ఔషధములు పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి రక్షణవలెను రక్షణుల కావాలి
కావాలి సారవర్ణిల్లా నుండి మిచ్చుట నిర్మూలించును. ఇహమైనను, ముచ్చలను అన్ని విధములైన ఔషధములను పోగొట్టును. కరిరమునంతటి పొడరమునకును, ముచ్చలను ముచ్చల కావాలి అంతయును పోగొట్టి కర్మమును ముచ్చలను. కరిరమునకు గలగతము. 16 రోజులు పని వలెను 4 రోజులు అడ్డో అర్చించును.

ప్రాప్తి:- పి. డి. సావంత్,
కలకత్తా, వననవాడి, నెం 9, బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Farrarwadi, No. 144, No. BOMBAY

హస్త్యపు వెంకటాచలనందితుల

అయ్యుర్వేదియ నిర్ణాతధనుగు
లోకామయహార
కస్తూరిమాత్రల వలె

హస్త్యపు వెంకటాచలనందితుల నిర్ణాతధనుగు వలెను లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల వలె. దీనితో అశుభములను ముచ్చలను, గండములను, తుండ్లను, ప్రాకారములను అన్ని విధములను గలదు. వచ్చి ఔషధములు పోగొట్టును. కరిరమునంతటి పొడరమునకును, ముచ్చలను ముచ్చల కావాలి అంతయును పోగొట్టి కర్మమును ముచ్చలను. కరిరమునకు గలగతము. 16 రోజులు పని వలెను 4 రోజులు అడ్డో అర్చించును.

అన్ని దుకానులందును వేరకము.
శ్రీ శీతాదాసున వైద్యశాల
(301-304)
వెంకటాచలనందితుల వైద్యశాల.

